...Y OF ILLINOIS LIBRARY
MAR 17 1919

Published and distributed under permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"SANDARA"
Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kitose viešpatystėse $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

...merikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.50
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 10 Tel. South Boston 52015. South Boston, Mass., Kovo (March) 6 d. 1919 m. **Metai VI.**

Lietuviai kariauja.

Nepasiduos nė lenkų imperialistams, nė rusų bolševikams.

Kun. Olševskį ir p. Valdemaras išsiuntė iš Paryžiaus.

Taikos konferencijai tęsentis ir įvairių tautų klausimams aiškėjant, Lietuvos ateitis irgi kaskart geriau aiškėja. Iš užrubežinių presos pranešimų matos, kad lenkai dar tebenaudoja visokių priemonių Lietuvos paglemžimui, lenkų kariuomenė tebesiveržia Lietuvon po priedanga ją nuo bolševikų ginti, nežiurint to, kad taikos konferencija persergėjo nuo svetimų teritorijų užėmimo. Žemiaus paduodame laiškus pp. Pakšto ir Mastausko, kurie gerokai nušviečia kaip Anglijoje ir Francijoje žiurima į Lietuvos klausimą, suprantama tas yra delei lenkų diplomatinių intrigų.

P. Pakštas rašo: "Lietuvių Informacijos Biuras Lauzannoje užsidarys nuo sausio 24 d. Vieton jo atsidarys Lietuvos valdiškas Biuras Berne, Šveicarų sostinėje. Jame dirbs Valstijos skirti žmonės. Kun. Dobužis ir aš irgi ėsame užprašyti tame Biure darbuotis.

Kun. Dobužis bandė gauti pasportą Paryžiun. Francijos atstovai pasakė, kad jiems neparanku lietuvius Paryžiun leisti; vėliau bandė važiuoti Londonan — anglai sako, jog Londone nieko svarbaus dabar nėra, girdi, važiuok į Paryžių.

Rimti žmonės mums praneša, jog Paryžiun važiuojant lietuvis turi pasirašyti, kad jis neagituos prieš sutvėrimą Didžiosios Lenkijos, tada lenkai jį leidžia Paryžiun.

Francijos ir Anglijos užsilaikymas visai neaiškus buvo. Tik Prezidentui Wilsonui Francijon pribuvus, francuzai aiškiau pasisako nesutinką su Wilsono 14 punktu. Aiškinama, kad Anglijai netinka jurių liuosybė, o abiem (Anglijai ir Francijai, lenkų įkalbėta) netinka mažųjų tautų (ypač Lietuvos) neprigulmybė. Suprantama, jie jau sotus, tad alkanų kalbos nesupranta.

Iš patikėtinų šaltinių patiriame, kad Anglija ir Francija turi projektą Lietuvą prie Lenkijos prijungti. Finansinis ir ekonominis gyvenimas turėtų buti bendrai tvarkomas. Kaip suprantame, tas užtikrintų lenkų aristokratinį viešpatavimą Lietuvoje. Armija turėtų buti viena, kad lietuviai neturėtų spėkos maišto prieš savo prispaudėjus pakelti.

Duok, Dieve, kad ši liudna žinia butų neteisinga, bet visi apsireiškimai politikos gyvenimo ją kaip tik patvirtina ir visą Lietuvišką kraują šaukia kryžiaus karėn už Šventos musų žemės liuosybę.

Prieš lenkų imperijalistiškus apetitus jau dabar lietuviai - amerikiečiai privalo kovon stoti, ir tai visi: pradedant katalikais, baigiant socijalistais. Juk visiems lygus pavojus, Lenkai katalikai išpažįsta "lenkišką tikėjimą", kurin norės ir Lietuvą "atversti". Lenkai — socijalistai — vien del mados, nes socijalizmas yra madoje. O diduma lenkų tautos vadų buvo ir bus autokratai ir šovinistai, žodžiu endekai. Prijungus prie Lenkijos šviesesnę ir pažangesnę Lietuvą, prieš-lenkiška revoliucija Lietuvoj nepasibaigs. O laisvi Lietuvos piliečiai jau dabar turi pradėti kovą spaudoje ir nuo estrados prieš gręsiantį lenkišką pavojų.

Privalu musų visuomenei žinoti, kad Lenkijos aras tiesia savo sparnus ne vien ant Lietuvos, bet ir ant Latvijos, Baltgudijos, dalies Ukrainos ir Čekijos.

Lietuviai Amerikiečiai, kol dar nevėlu, turi atidaryti pasauliui akis ir parodyti, kur baigiasi Lenkijos ryba. Lenkų aristokratai įkalbėjo Vakarų Europai, mažai apie Rytus nusimanančiai, kad Lietuva ir Lenkija viena nedalinama.

Budus veikimo jau patys Amerikos lietuviai pasirinks. Tik reikia šventan liuosybės darban pašaukti visus lietuvius: pirkliai, pramoninkai, kunigai, laikraštininkai, minios oratoriai ir kasyklų darbiniknai, visi ir visur, protu ir pinigais, privalo susijungti vienon galingon audron ir nušluoti Tautos pavojų.

Vyrai, nesivėlinkime! Dabar kulturingu budu dar daug galima padaryti, o jei susivėlinsime daug kraujo turėsite pralieti, kol praboėių šalelę iš vergijos išvaduosime.

Lietuviai, musų kaulais paspringo dvigalvis Rusijos aras, pasprings ir Lenkijos ponai.

Piliečiai, Lietuva mus šaukia civilizacijos ir liuosybės darban. Eikime jos gelbėti drąsa, pasišventimu ir neišsemiama ištverme."

Sekantis yra tik ką gautas laiškas nuo p. Mastausko:

January 30, 1919.

Enclosed you will find a couple of papers from Lithuania. We are waiting daily for additions to our group. To date only four men have arrived from Lithuania, others have been reported on their way for some time, but they have not arrived.

At least two more men should come from the States. Send a request to the President, reminding him of the sympathy that he exressd for our cause the 3rd of last May. Mention the fact that you want to see your people represented at the peace conference. Make it good and strong. Draw it up in such form so that it can be given to the press. If a place should be assigned to us by the time you get this then you will know, because I will cable you.

What do you think of an allance — a defensive alliance — with Poland? That does not mean Union. The French are insisting that we get together. I want to be guided by your judgment. In my opinion an alliance could be formed, on condition that our independence be recognized, and territorial guarantees are given or made by Polan. The question will have to be decided by us in a short time and I want your opinion soon.

I have resigned from the Committee the seventh of this month. Therefore I will expect that a reasonable amount will be set aside for me as salary. The money can be deposited in the American Security and Trust Company, Washington, D. C. It should be a reasonable amount. Otherwise I will not be able to afford to remain.

Viršminėtieji laiškai gerokai parodo mums ką mes turim prieš save, parodo ką mes turėsime pergalėti, kol Lietuvai laisvę atgausim. Šis pranešimas turėtų kiekvieną lietuvį paskatinti prie smarkesnio darbavimosi del Lietuvos laisvės.

Parvažiavus Prezidentui Wilsonui galėsim naujausius budus panaudoti Lietuvos reikalų pirmyn pastumėjimui. Tarybų Pild. Kom. deda pastangas, kad gavus audenciją pas Prezidentą ir dar kartą žodžiu jam Lietuvos reikalus perstatyti. Parupinta keletas memorandumų ir inteikta Kongresan ir tam tikriems departmentams.

Pastaromis dienomis suplaukė Pild. Komit. daug įvairių rezoliucijų priimtų draugijų posėdžiuose ir mass-mitinguose. Visos tad rezoliucijos liko sutvarkytos ir inteiktos tiems kam buvo adresuotos. Nekurie senatoriai ir kongresmonai pridavė svarbos rezoliucijoms kurias išnešė lietuviai kareiviai, prašydami Lietuvai pagelbos ir pavelijimo patiems važiuoti Lietuvą nuo užpuolikų ginti. Tos resoliucijos likos Kongrese užrekorduotos.

Gauta kablegrama nuo Vilimavičiaus, kuri skamba sekančiai:

"Atvažiavo Paryžiun profesorius Valdemaras paskelbė, kad Juozas Gabrys neturi įgaliojimo nuo Lietuvos valdžios nė nuo Tarybų taikos konferencijoje atstovauti. Ališauskas, Daujotas, Rozenbaun ir Semaška pasiųsti atgal Lietuvon. Visus susinešimus adresuoti Valdomar, hotel Palais d'Orsay Paris".

(Bus daugiau).

Iš Stockholmo pranešama, kad bolševkų valdžos maisto diktatorius Striževskis tapo suareštutoas, kadangi nelegališkai išeikvojo 50 milijonų rublių.

Iš Paryžiaus pranešama, kad Francijoje sužeistųjų gabenimui vartojama 1000 arklių jiegos orlaiviai — ambulansai. Sako, padangėse ligoniai jaučiasi neblogai.

Veliausios žinios.

Poznaniuje vėl prasidėjo mušiai tarpe lenkų ir vokiečių.

Dalmacijoje eina bruzdėjimas prieš talkininkus. Amerikos komandieras Nablock persergsti kroatų spaudą, kad neagituotų prieš talkininkus. Iš Katarro, Fiume ir iš kitų prie Adriatiko pakraščių stovinčių miestų ištraukta Amerikos armija.

Grekų ir francuzų armija išsėdo Odesoje ir kovoja prieš bolševikus.

Petrograde profesoriai Lappo - Danilevskis ir Smirnovas badu numirė, o prof. Liapunovas nusižudė — praneša "Times" koresp.

Amerikos žydai zionistai įdavė prez. Wilsonui memorandumą, kuriame prašoma užtarti žydų teisės tvarkant naujų valstybių klausimą Europoje.

Talkininkai iš Rhine mano padaryti bufferinę valstybę.

Berline paskelbta karės stovis (martial law).

New Yorke prasidėjo didelis prieplaukos darbininkų streikas. Sustreikavo virš 100,000 darbininkų.

Prezidentas W. Wilson prieš išvažiuosiant atsisakė sušaukt ektsra sesiją kongreso nors to geidė tuli legislaturos nariai, — pirmiaus nepadavę tulų bilų. Jis užreiškė, kad Amerikos žmonės supras, kad jis teisingai elgiasi.

LAWRENCE, MASS.

Pranešimas.

Sandaros 12 kp. Lawrence, Mass. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, 2 val. po pietų, kovo 9 d. A. Ramanausko banko offise. Malonėkite butinai visi nariai sueiti, taipgi nauji nariai kviečiama ateiti ir prisirašyti.

Valdyba.

LIETUVIAI VEJA BOLŠEVIKUS.

Bostono "Transcript" ir kiti laikraščiai patalpino telegramą iš Stockholmo, kurioje pranešama, kad sulyg žinių iš Kauno Lietuvos piliečių armija veja lauk iš Lietuvos Rusijos bolševikus. kurie veržiasi į Lietuvą plėšimo tikslais. Lietuviai atsiėmė Šiaulius, Šeduvą, Vievį, Varėna ir Trakus. Lietuviai buk nesutinką su bolševikų pasiulimu pertraukti mušius.

VOKIETIJOJE SUMIŠIMAI.

Dauguma neprigulmingų jų Vokietijos socialistų pereina spartakų pusėn. Spartakai daro bandymus užvaldyti Vokietiją. Eberto valdžia deda visas pastangas, kad tik sušaukt steigiamąjį susirinkimą.

KRASNOFF VEIKIA.

Kazokų lyderis gen. Krasnoff su savo armija užėmė Saratovą ir Volską.

"SANDAROS" RAŠTŲ KONKURSAS.

Šiuomi "Sandaros" redakcija skelbia raštų konkursą. Rašytojai meldžiami gamint raštus iš šių sričių: beletristikos, politikos ir visuomenės mokslų, aprašinėt žymių ypatų biografijas. UŽ RAŠTUS PASKYRTA 3 DOVANOS: $25.00, $15.00, ir $10.00. Spręs ALTS. Literaturos Komisija. RAŠTUS MALONĖKITE PRISIŲSTI NE VĖLIAUS BALANDŽIO 15 d., 1919. Siųskite "Sandaros" redaktoriaus K. Norkaus vardu, pažymėdami, kad konkursui ir pažymėkite, ar raštas leidžiama išspausdinti "Sandaroje", jeigu dovana nekliutų. Pasižadėjimus dalyvauti konkurse malonėkite prisiųsti išanksto.

"SAND." REDAKCIJA.

LIETUVIŲ NAUDAI!

Pirm negu parduosite savo Bondsus, ateikite pas mus ir dasižinokite tikrą dienos kursą!

Mes mokam už bondsus daugiaus negu visi kiti. Ateikite pas mus visi ir persitikrinkite.

Pirkite Rublius, nes jų kaina beveik kasdien kįla!

Centralis Bendras Lietuvių Bankas.

JUOZAS KAVALIAUSKAS, Prezidentas
32—34 CROSS ST., BOSTON, MASS.

A.L.T. Sandaros Reikalai.

Iš A.L.T.S. kuopų

WATERBURY, CONN.

Tikras ofensyvas prasidėjo. Kas subytins?

Paskutiniais laikais paėmus "Sandarą" nesimatė nė kokių pranešimų apie vietos sandariečių veikimą. Tarytum jog Waterburio sandariečius visus influenza išpjovė, kadangi nesimatė nė jokio veikimo. Vienok yra visai priešingai, nes visi gerai žino, jog Waterburiečiai visuomet stovėjo pirmoje vietoje tautiškame judėjime, o tame daugiausiai pasidarbavo geri tėvynainiai sandariečiai.

Taigi ir dabartiniais laikais vietos sandariečiai rengėsi ir galiop, atsiraitoję rankoves stoja į milžinišką darbą, tai yra į ofensyvą prieš **"Sandaros" mortgičius.** Ir ~ klausimas, ar atsiras tokia kolonija, kuri šiame darbe Waterburio sandariečius subytins.

Štai 26 d. vasario vietinė A. L. T. Sandaros 11 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą. Tarp kita ko pakėlė klausimą, ką reikia daryti, idant kuoveikiausiai išnaikint "Sandaros" morgičius, kurie dabar kaipo kokia šmėkla stovi priešais visų akis.

Plačiai apkalbėjus neatrasta kito išėjimo, kaip tik apskelbti karę ir pradėti ofensyvą. Sumanymas pradedama vykdinti. Nors nedaug buvo susirinkę, vienok visi stojo petys į petį ir pradėjo su dešimkėmis bombarduoti.

Pradžia ofensyvo pasirodė gana pasekminga ir kaip praneša generalis štabas, tai mortgičių vienas stipriausis fortas likosi sugriautas ir jeigu tik prigelbės kitos kolionijos, tai trumpoje ateityj bus sugriauta visa tvirtovė.

Peržvelgus tą visą ofensyvą, pasirodė, jog pas 11-tos rotos karžygius upas yra kuonogeriausis ir drąsiai galima sakyti, jog **Waterburiečiai stovės pirmoje eilėje.** Žinoma tą užtikrint negalima, nes musų kaimynystoje Union City, Conn. neseniai sutverta Sandaros kp. gan energingai pradėjo veikti ir žada iš musų atimti pirmenybę.

Paskutiniais laikais man teko su nekuriais unioncitiečiais susieiti ir pranešiau jiems, jog mes pradėjom ofensyvą ir žadam iškovoti pirmą vietą. Tad jie pasakė: "Mes ir ne iš kelmo išspirti. Imkit tik laiko. Trumpoje ateityje mes jums nubratuksim per nosį"...

Well, jeigu jau negalėsim tai atiduosim pirmenybę, bet kol dar galėsim, tai kovosim lygi paskutiniųjų, o apie $200.00 jau pas mus ant rankų.

Taipgi kviečiame ir kitų kolonijų sandariečius, gal atsiras kurie išgalės mus subytinti.

Sukruskime visi!

ALTS. 11 kp. Korespondentas.

BROOKLYN, N. Y.

Už lietuvišką kariuomenę.

ALTS. 1-ma kuopa turėjo savo susirinkimą 21 d. vasario. Nutarta kad nariai pasistengtų prirašyti daugiau narių į kuopą ir tokiu budu pasididins finansai ir bus geresnė proga Sandarai išbujoti. Apart to užtvirtinta kuopos valdyba šiems metams. Pirm. A. Augunas, finansų rašt. J. Ambraziejus. Prot. rašt. N. Narvydas, Ižd. K. Brazys.

Apkalbėjus reikalus musų tautos, išnešta rezoliucija protestuojanti prieš lenkų ir kitų militariška jungą ant Lietuvos. Rezoliucija bus įduota savo apskričio kongresmanui ir senatoriui ir pasiunčiama, pildomajam tarybų komitetui Washingtone del perdavimo Valst. Departmentui.

Musų kuopa apkalbėjus dalyką, atrado reikalingu lietuvių liuosnorių organizavimą Amerikoje. Lietuvai esant ant pražuties kranto lietuviams butinai reikalinga, organizuota spėka, paremti svo reikalavimus. Musų rezoliucijos bus neišklausytos, musų reikalavimai bus neišpildyti pakol nebus spėkos, kas lietuvius gintų.

Mes meldžiam visų musų brolių buvusių kareivių ir visų nekareivių, kad visose kolionijose, kur jau yra susiorganizavę bureliai, prie jų prisidėti, o kur dar nėra, juos organizuoti ir vieną ar du vakarus į savaitę mokintis ir mankštytis gimnastikos. Pakol kas bus musų gimnastikų organizacija, o galimybei įvykus, bus musų lietuvių liuosnorių, Lietuvos apgynėjų pulkai.

Brooklyne jau yra burelis tėvynainių, tikrų Lietuvos sunų, kurie kas sereda susirenka ir lavinasi. Pavasaryje įvykus tokių burelių susivažiavimui, bus galutinai sutvarkytas visas dalykas.

P. Narvydas, rašt.

NEW HAVEN, CONN.

Pranešimas sandariečiams.

Gerbiamieji ALT. Sandaros 10-tos kuopos nariai, musų mėnesinis susirinkimas yra perkeliamas iš pirmo utarninko į nedėlios dieną, t. y. antrą nedėldienį kas mėnuo. Sekantys susirinkimas įvyks 9 dieną kovo 1:30 v. p. p. lietuvių kliube, Grand ave. Pribukite skaitlingiausiai. Nepamirškite naujų narių atsiveskiti, nes bus Sandaros principai gvildenami ir šiaip musų visos tautos reikalai apkalbami.

Su pagarba,

J. Butkus.

NORTHAMPTON, MASS.

Lenkberniai priešingi Sandarai, bet kuopa auga.

Susirinkimas atsibuvo vas. 16 d. Kada susirinkimas tapo atidarytas ir įnešta rezoliucija kas link reikalų ALTS. ir jos organizavimosi, atsirado iš publikos tokių žmonių, kurie šaukė krokodiliaus balsu, kad mes protestuojam prieš ALTS., nes jie yra bolševikai, anarchistai ir t. toliau.

Taigi reikia ir mums paminėti tai, kada kelios savaitės tam atgal vietos paliokai turėjo kokį - tai apvaikščiojimą tai tie musų rėksniai sykiu su paliokais po gatves maršavo ir dar paliokų kokius tai ženklus prie savęs prisikabinę. Nudavė publikai, kad ir iš lietuvių randasi tokių, kurie pritaria paliokams. Ar-gi nebutų geriau, kad ištirtute ALTS. reikalus ir jos darbamiyąsi kas-link Lietuvos reikalų ir jos liuosybės, negu rėkaut prieš tai ir buti paliokų pastumdėliais.

Musų visa tauta griežtai protestuoja prieš lenkiškų imperialistų barbariškumą ir užpuidinėjimą ant musų brangios tėvynės Lietuvos. Ir musų geri tėvynainiai greit imsis prie darbo. Viskas gana pasekmingai eina. Prie kuopos prisirašė 7 nauji nariai. Taigi pagal musų veikimą, tai yra labai gerai. Ir toliaus neapleiskim ir dirbkim visi išvien del musų brangios tėvynės Lietuvos ir del ALT. Sandaros.

Lai gyvuoja ALT. Sandara!

Lai gyvuoja Laisva Nepriguimlinga Lietuva!

Lietuvos Mylėtojas.

P. S. Taipgi buvo išrinkta kp. valdyba: Pirm. — J. Naudžius, Jo pakelb., — A. Yeskis, Kasierius — V. Kandrotas, Finansų rašt. — M. M. Buinickas, Prot. rašt. — J. Kubilius, Kasos Globėjas — F. Jezupavičius.

Prie kuopos prisirašė šie tėvynainiai: S. Mortunas, J. Banis, S. Zigmantas, J. Starkus, M. Augustavičius, K. Nanartovis, A. Prabulis. M.

WORCESTER, MASS.

Iš ALTS. kuopos.

Vas. 23 d. ALTS. kp. valdyba tapo išrinkta sekančiai: pirm. — Vncas Krikštolaitis, v.-pirm. — Pr. Kalenta, prot. rašt. — p-lė Bronislova Ališauskaitė, fin. raštininku — Adomas Zakaras, kasier. — p-lė Ona Šarkaitė, koresp. P. Jerumas.

Nauja valdyba žada smarkiai darbuoties ir neatsilikt nuo kitų kuopų. Kad musų kuopa tin kamai sustiprės, galima tikėti, nes dauguma veiklių tėvynainių sugrįžta iš kariuomenės.

Greitu laiku musų kuopa ketina surengt prakalbas.

Korespondentas.

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS TARYBOS RAŠTINĖS:

1) Posėdis iš Vasario 25, 1919. Iš įvairių komisijų raportų paaiškėjo sekanti dalykai: a) Amerikos Lietuvių Memorandumas jau atspausdintas, tik darbas nevisai pagirtinai atliktas. 5000 egzempliorių sukrauta pas Pild. Komitetą Washingtone, iš to skaitliaus 2500 priguli ALT. Tarybai; b) Lietuvos žemlapis jau gatavas, tik reikia apmokėti ir atsiimti; c) Nariai į Pild. Kom. raportavę apie savo mėnesinį posėdį Vasario 22; atsilankęs Profes. Miller; jisai propanuojąs dar sykį apvežioti po miestus "Tautų Liuosybės Varpą", kad išskelbti tautų jieškinius, tų tarpe ir Lietuvos; jisai keliausiąs Europon su Vid-Europinės Tautų Unijos reikalais, ir tt. Užgirta darbai atsilankiusios liuosnorių organizavime delegacijos, ir t.t.; d) Spaudos komisija atsakė per "Times" Ozelui, Latvių varde ant Lietuvių užsipuolimų.

2) Priimta plati rezoliucija, išreiškianti Amerikos Lietuvių politinius reikalavimus Lietuvai, akyvaizdoje dabar susidariusios Europoje situacijos. Rezoliucijos nuorašai persiųsti Pild. Komitet. del kablegramavimo Paryžiun, inteikime Prez. Wilsonui, Senatui ir tt. Tekstas tilps ir Lietuvių laikraščiuose.

3) A. L. T. Tarybos lėšomis išleistųjų 5000 egz. didžiųjų Lietuvos žemlapių sukrauti komisijon (J. Ambraziejus, 158 Grand st., Brooklyn, N. Y.); 50 egz. veikiai išsiuntinėti kiekvienai tautiškų laikraščių redakcijoms del prapogandos.

4) Vladivastoko Lietuvių atsišaukimas perduota Pild. Kom. Washingtonan, kad pasirupintų suteikti pagelbą tenai besiorganizuojantiems kolonistams į Lietuvos darbą.

5) Užgirta Tautų Lyga pavidalu tam tikros rezoliucijos paremiančios Prez. Wilsoną ir belukėjančios Lietuvą politiškai atstatyti.

6) Nutarta musų atstovybė Europoje pavesti jurisdikcijai Didžiosios Lietuvos delegcijos Paryžiuje, po autoritetu Užsienių ministerio Valdemaro ir apie tai kablegramuoti p. p. Lansingui bei Valdemarui.

J. O. Širvydas,
ALTT. Sekretorius.

LAIŠKAS ADM.

Gerbiamieji: —

Siunčiu jums 3 šėrus: vienas nuo p. P. Tamulevičiaus ir du nuo p. P. Vaičiuno (Vienas iš jų gauta pirmiaus — **Adm.**). Šiuos šėrus mes aukaujame kad palengvinti Sandaros spaustuvės išpirkimą.

Su augšta pagarba,

Petras K. Vaičiunas.
Montello, Mass.

Laiškas iš Paryžiaus.

KITI IR LIETUVIAI.

(Nuo "Sand." koresp.)

Kuomet viso pasaulio spauda rašo straipsnius apie Lietuvių tautą, kalbą, darbo vaisius ir šalies stovį, butų labai neišmintinga snausti ir nepasirodyti pasauliui, kuomi mes esame, kur ir kaip gyvename.

Čia reikia pradėti apie Lietuvą, kame pamatysime musų lietuvių apsileidimą tuose dalykuose. Mes neturime nei atsakančios skaitlinės lietuvių, nei tikrai apdirbto žemlapio, kuriame butų galima apkalbėti apie tą skaitlių. Tame ir bus pirmučiausia visa svarba, kad mums reikia nustatyti butinas Lietuvos žemlapis, kame turėtų buti tas visas plotas apeinantis šiuos didžiuosius miestus — intrauktas į Lietuvą: Ryga, Brest - Litovskas, Vitebskas, Kenigsbergas, ir sostapilį aprinkti vidurinioje dalyje iš šių vietų: Vilnius, Kaunas, Mediniai (kaimai stovinti labai gražioje vietoje Panevėžio paviete). Tai tikriausia etnografiška Lietuva, kame gilioje senovėje čia buvo vien milžiniški miškai, ir apgyventi lietuvių arba jų kilmės pasidalinusiomis šeimynomis. To suvisai nereikėtų boti: kad musų priešai mums tepriskiria mažiutėlį skaičių kalbančių lietuvių kalba, o kitus visus lietuvius prisavina prie rusų, lenkų, vokiečių, žydų... Jog tuos visus ponus galima sulietuvinti, visai taip panašiai kaip daroma kitose valstybėse. S. V. Amerikoje visi skaitomi amerikonais; Vokietijos 70 milijonų gyventojų buvo vien tik vokiečiai; Francijoje visi šneiderai, Mejerai, Švarcai yra francuzai. Arba tarpe 40 milijonų gyventojų Francijoje 25 milijonai germanų veislės, kurie skaitosi francuzais. Vokietijoje 15 milijonų francuzų niekas ir žinoti nežino! O ką dar galima butų pasakyti apie kitas valstybes, jeigu tik jas čia aprašinėti...

Kuomet kokią valstybę ruošiasi dalinti, tuomet suranda šimtus tautiškų skirtumų. Panašiai jau nutiko su Austro - Vengrija, ir taip-pat manoma padaryti su neapmatoma Rusija. Kaip viešpatavo kraugeringi carai ir visą žmoniją laikė po savo vergove, tuomet tik vieni rusai joje tebuvo; ir labai reikia pavargti bevartant svetimtaučių žemlapius, kad surasti ant jų pažymėtą Lietuvą, arba lietuviais apgyventas vietas. Tik labai retai ant nekurių viena Kauno gubernija pažymėta kaipo Lietuva, ir Latvija kaipo Kurlendija. Dabar nuo pasaulinės karės laikai truputį atsimainė ir jau veik ant alei vieno naujo žemlapio galima surasti Lietuvą, nors mažomis raidėmis, nors suvisai klaidingai, bet vardas egzistuoja...

Pagal rašinėlį autoriaus H. Froidevaux (Larousse Mensuel, 138. 1918 metų) galime patikrinti, kad Rusija prieš karę su Japonais turėjo 21,740,000 keturkampių kilometrų su 178,400,000 gyventojų, iš kurių 157,275,000 gyveno Europoje, o kiti Azijoje. Autorius pažymi joje gyvenančias tautas, kurių yra pačių rusų 58 milijonai, mažrusių su baltrusiais 30 milijonų, lenkų 8 mil., totorių 7 milijonai, žydų 6 mil., suomių 4 milijonai, vokiečių, armenų ir kitų po 2 milijonu... Autorius H. Fruodevo pašvenčia 35 eilutes lietuviams ir latviams, ir jų priskaito 3,-100,000 asmenų. Ir kad lietuviai daug kuomi skiriasi nuo rusų, kurie esą airių giminės ir jų kalba vienijasi su sanskritų kalba, bet šiaip jie artimesni slavams, negu kitai kokiai giminei. Ant paskutiniojo žemlapio francuzų kalboje, kuris atspausdintas tame pat numeryje "Larousse Mensuel", Lietuviai su latviais pažymėti taip: vien tik rusų rybose ir plotas apsupa šiuos miestus: Vilnių, Kauną, Dvinską, Mintaują, Liepojų ir Rygą. Bet užrašo "Lietuva" (Lithuanie) laidės pratemptos net pro Minską.

Žymioji francuzų mokykla "Hautes Etudes Sociales" savo programoje 1918-1919 metų įtraukė apie lietuvius sekančius sakitimus: "L'Union polono lithuanienne" autoriaus G. Bienaime, "L Etat lithuanien" autoriaus X, ir "Musique lithuanienne". Visoje francuzų spaudoje yra žinių ir rašinėlių apie Lietuvą ir lietuvius, kame kitur aprašoma su augšta pagarba ir išstatomi augščiau visų tautų, gyvuojančių Rusų valstybėje.

Laike taikos tarybų turime nepamiršti, kad buvo atspauzdinta dienraštyje "Temps" J. Gabrio ir Rosenbaumo straipsniai apie Lietuvos reikalus, kurie abudu vienodai rašydavo ir prašydavo talkininkų pagelbos apginkluoti ir aprėdyti lietuvių armiją, kad pasekmingiau kovot su bolševizmu...

Auga musų lietuviai, atvirsta nuo ištautėjimo. Jeigu vienų lietuv. yra 4,430,000 asm., vien tik tų, kurie nepamiršo ir vartoja lietuvių kalbą, tai kodėl jų n gali buti sykiu su latviais ir visais ištautėjusiais, ir tais, kurie minta Lietuvos duona —44,-430,000 gyventojų?

A. Bartaševičius.

Paryžius,
8—1—1919.

Na, tai irgi dailes skonis...

(Pašaipos, Pabraiža.)

Lietuvaitė Artistė užbaigusi kliasiškų šokių mokyklą.

Tai vėliausis smagus apsireiškimas — naujas pridėčkas lietuvių teatralėn dailėn.

Visiems tiems, kurie visus šokius — tuos, kas yra laukinių gadynės barbariško upo išreiškimo liekana — mėgsta ir šoka, ir visiems kitiems, kurie iš šokių nemato jokios naudos - vertės, žinoma, yra dideliu nusistebėjimu ir net kvailu juoku patyrti, kad yra žmonių — Artistų, kurie lanko mokyklas, reiškia "eina mokslus" — kaip išmokus šokti!...

Gi visiems tiems, kuriems nors kartą gyvenime tekę laimės susipažinti su rusų kliasiškais šokiais ir jųjų profesijonalais šokėjais bei šokėjomis — kaip tai: Pavlova su josios baletų sandarbininkais, arba Sergėjo Dagilėvo baletu, tie su pasigėrėjimu įsitikrinome, kad kliasiškuose šokiuose kaip ir kiekvienoj dailės šakoj - šakelėj **Artistas** bei **Artistės** sumaniai, sugabiai — genijaliai kaipo dailininkas savo žiurovams teikia dailų ir tobulingą kokį nors paveikslą, bereiškiantį tai gyvenimą patį realį, tai kokį tobulesnį — kuomi žiurovą užinteresuoja ir sužavi, kad rodos sparnais iriesi prie ko tai kilnesnio, prakilnesnio — ko rankų pirštais nesučiuopi, ko pilvui nepaduosi, bet Siela kaip Alexirium maitinasi.

Šiems tai sužibėjimas lietuviškos žvaigždės — šokėjos Lietuviško Teatro scenoje — džiaugsmas. Na, ar ji sugebės ar ne, ko gražaus pateikti musų teatralei dailei bet visgi galima pasitikėti, kad mums nors musų liaudies tautinius šokius — "Suktinį", "Klumpakojį" ar ką kitą artistiškai pašoks — jais tinkamai išreikš lietuvio smagų budą.

O visiems tiems, kurie bando patįs figuruoti musų Lietuviško Teatro scenoje — kurių tur-buti tiklu išvystyti tą teatralę dailę iki augščiausių tobulumo laipsnių tik jau tokis asmuo kaipir kad tam tikrų mokyklų lavinta šokėja — turi but labai pageidaujama persona.

Savaitė - kita tam atgal, sužinojau, kad menamoji šokikė su savo seselėmis — Dainos artiste ir Muzikos Instrumento artiste lankiusios didmiestį "Anotsob" ir ten lietuvių kolionijos teatro scenoje padarę savo "pasirodimą": Dainininkė dainavo, pianistė akomponavo ir šokėja šoko.

Šiame mieste jau nuo kelių metų randasi žymi verpstė lietuviško jaunimėlio, kurie užsiinteresavę ir širdingai darbuojasi lietuvių teatralės dailės dirvoje. —Jųjų darbo programan įeina ir savieji lietuviški šokiai — vado plenuojama išvystyti puikus Lietuviškas baletas. Puikus tikslas —šiam sapno Lietuviško baleto išsivystymui visados pasiskubina dirbti jaunimo gabiausi šokėjai, kurie "visus šokius moka ant atminties" ir visgi po šiai dienai pas juos šokių srityje nesimato didelės pažangos. Net jie patįs jau pražudė tikėjimą, kad šokiai butų svarbus dalykas scenoje — vot po salės grindis nusitvėręs mergšę, o merginai berną, pasičiužinėjimui kokį "dvį-pėdį" — tai dą nors linksmumėlis.. Tad man ir gimė mintis, kad ten dalyvavimas lietuvaičių artisčių daugiau prasilavinusių, kurių tarpe ve ir šokėja — gali buti šio miesto jauniems besilavinantiems dailininkams bei dailininkėms kaipir nauju paskatinimu — **pavyzdžiu** ir **Mastu** tiems kurie serjoziškai dirba ir studijuoja, kiek dar jiems reikia serjoziškai dirbti, studijuoti! ir tiems, kurie pretenduoja, kad jau jie "viską žino —viską senai moka" įtikrinimui, kad jie šokiuose yra tik Lietuviškos Sunkios Klumpės....

Tuomi besižingeidaudamas aš pabriežiau vienai iš savo pažįstamų artisčių, kuri serjoziškai interesuojasi šiais dalykais ir kuriai teko buti menamųjų artisčių "Onotsob" miesto lietuvių teatro scenoje pasirodime ir kuri gerai pažįsta saviškių sandraugų ypatybes pasiimtame darbe, šitokio turinio užklausimo laiškelį:

"O ka, kaip tos p-lės N... šokėjos pasirodymas — tai yra kokį efektą padariusi į jusiškius "viską žinančius — viską mokančius?"

Ir gavau šitokį trumputį atsakymą:

"Tie musiškiai, kurie 'viską žino — senai moka' — jie užmiršo į šokį pažvelgti dailės žvilgsniu; jie buvo užinteresuoti ir besidžiaugę pasirodymu šokėjos apatinio drabužio lopų...."

Vat tai tau irgi dailės skonis...

Gabijos Vaikas.

CENTRALINĖ ALTS. VALDYBA.

Dr. J. Šliupas, prezidentas — Europa.

A. M. Martus, — vice prez. — 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

S. E. Vitaitis, — sekretorius ir administratorius, 307 W. 30th st., New York City.

K. Jurgeliunas, kasierius — 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. Sekevičius (Lawrence, Mass.) ir **K. Makarevičius** (New Haven, Ct.) — kasos globėjai.

Adv. B. K. Balutis, adv. F. Bradchulis, Dr. A. L. Graičiunas — Įstatų Komisija.

Ponia Ona Ramanauskienė, Zigmas Jankauskas, J. Balionis — Teismo komisija.

P. Bartkevičia, St. Mockus, P. Kazlauskas — Kontrolės Komisija.

Romanas Karuža, J. Sekevičius, V. S. Jokubynas — Apšvietos kom.

P-lė P. Jurgeliutė, Dr. Valiukas, A. Ramanauskas (iš New Yorko)— Atstovai ALT. Tarybon nuo L. Neprigulmybės Fondo.

Julius Baniulis, J. Ambraziejus, M. J. Vinikaitis, V. Daukšys — atstovai į ALTT. nuo ALTS.

A. B. Strimaitis, M. L. Vasiliauskas, A. M. Augunas — Komisija finansinės kontrolės prie LNF.

Kastantas Norkus, redaktorius — 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Apie "Diplomatijas".

Visi rimtesni Amerikos lietuviai privalo atsižvelgti į dabartinį Lietuvos padėjimą, pagvildenti partijinių Amerikos lietuvių kivirčių priežastis ir "vadovams" užreikšti: "Sustokit mus traukę į tą neišbredamą dumblynę"".

Taip pasakė "Lietuva", taip sakėme, sakome ir sakysime mes, kol prideramai nesusistvarkys Amerikos lietuvių visuomeninis veikimas.

Šiandien Amerikos lietuviams sunku kad ir geriausį planą įvykinti, nes tuoj iš įvairių palėpių pasigirstų "protestų" balseliai ir užmanytieji gerų darbų planai butų kalami ant kurios nors "partijos kurpalio".

Didžiausius kivyrčius, del asmenų ambicijų ir privilegijų, kelia kunigija, kuri pretenduoja vadovauti lietuvių visuomene. Negana kad mažai išsilavinusius bet produktyvio amžiaus žmonės – "vyčius" jie naudoja savo atžagareiviškos politikos tikslams, bet jie nori pirmenybių vadovavime čia Amerikoje ir neatsižvelgdami į savo netinkamumą stengiasi užgrėbti visas Lietuvos žinybas, — vadovauti vidurinėje ir užrubežinėje politikoje, savotiškai cenzuruoti apšvietą, materialius Lietuvos gyventojų reikalus etc.

Tai ne prasimanymas, bet faktai į kuriuos neatkreipus tinkamos Am. Liet. atydos, nepadarius tam tikrų žygių — Lietuva gali but atiduota lenkų imperialistų arba kokių kitų plėšikų "globon".

Tikri Lietuvos sunųs negal pasitikėti jokiems klerikalų atstovams ar jie but civiliai ar dvasiški, nes gandai ir faktai apie jų "pasišventimą" kas-kart aiškėja.

Pasitikėti mes galime tik autoritetingiems, kompetentiškiems žmonėms ir ne del tuščios garbės, bet iš pasišventimo ilgus metus dirbusiems del lietuvių visuomenės apšvietos ir gerbuvio. Tik užsitarnavusiems veikėjams, kaip ALT. Sandaros pirm. Dr. J. Šliupui, inž. Naruševičiui ir kitiems žinomiems tėvynainiams galima pasitikėt svarbiuose musų išgriautos tėvynės atstatymo darbuose.

Del peštynių lietuvių "diplomatų" tarpe pavojų Lietuvos laisvei pamatė ir Didžiosios Britanijos L. K. D. Šv. Juozapo Sąjungos organas "Išeivių Draugas", kuris nors kunigų valdomas, bet vasario 8 d. 1919 m. štai kokį įžanginį straipsnį, savotiškais terminais, tame reikale patalpino:

"Keisčiausieji gandai mums ateina laiks nuo laiko iš Prancuzijos ir Šveicarijos apie ten veikiančius musų diplomatus amatorius. Męs velytumėm visai tų gandų nejudinti, bet publicistikos priedermė atsiliepti ir net prieš saviškiausius saviškius užprotestuoti už tokius savų "diplomatų" žygius, kurie Lietuvą dabar skandinte skandina. Prie to nupeikimo kviečiame prisidėti visą lietuvių spaudą: visi kol laikas surikime protestu: pavojus Lietuvai, nuo saviškių amatorių diplomatų!

Neva Lietuvos reikalais ginti atvykusių lietuvių inteligentų burys Paryžiuje; burys butų gal netaip didelis; galėtų didesnis buti ir praversti; tik visas kriukis tame, kad tie visi diplomati, siųsti ir patįs pasisiuntę, rinkti ar patįs išsirinkę, vis vien, tie visi musų diplomatai veikia ir elgiasi visai nediplomatiškai, kas tiesiai Lietuvai skandinimas tai kad tie diplomatai veikia kas sau, pakrikę, net vieni prieš kitus. Tempia kožnas sau, net jt veržiasi prie vadovavimo, kožnas, rodos, pasistatęs sau tikslu ne del Lietuvos reikalų dirbti, o tik vieni kitiems perškadyti, vieni prieš kitus "kovoti" Daugiau vienybės, daugiau sutarimo! Jei kožnas sau temps, jo nesutars — Lietuvai nepadės, bet užkenks.

Ištikro žinom ir girdim, ka... Lietuvos "agentai" Paryžiu[j] ... aprupinti. Pa[t]s ... reikalauja iš visuomenės daugiau aukų; bet jei toji visuomene nuolat girdės, kad musų diplomatai nesutaria, vieni prieš kitus kariauja, tai aukų nebus. Visuomenė tars: tai jųs šitaip pabukit su alkanu pilvu, gal daugiau senso įgysit ir mažiau laiko turėsit vieni kitiems "kilpas statyti"; išmoksite vienybės.

Rodos musų žodžiai aštrus, skaudųs, bet juk tai eina apie visą Lietuvos ateitį, Lietuvos naudą, ar pragaištį, apie didžiausį pavojų. Mes nenorime be reikalo užsipulti nė ant vieno lietuvių veikėjo ar diplomato, visvien ofi cijalio ar amatoriaus. Velytume[m] kožno naudingus žygius paremti. Bet kožnas laikraštis tepabriežia, kad už kožną nediplomatišką žygį savo veikėjų Prancuzijoj, arba kitur rėksime karaul! peiksime ir protestuosime, nes jei pasiėmė kas diplomato rolę lošti— telošia žmoniškai, priderančiai, ne vaikiškai ar (kaip sakoma) "bobiškai", su liežiuviavimais, pirštų badymais vieni kitų, įtarinėjimais, užsibėginėjimais ir t. t.

Faktiškai dabar Prancuzijoj bei Švaicirijoj tiek "atstovų" ir "diplomatų" kiek lietuvių inteligentų. Kožnas nenori užsileisti kitiems, kožnas koks nors "centralis komitetas", koks nors "delegatas". Ir vietoj suėjus kruvon ir pasitarus, vietoj kožną oficijalį žygį daryti bendrai, vienodai, dabar veikdami kas sau klaidina net svetimtaučių vaidininkus. Šiandie koks Lietuvos "diplomatas" su didžiausiu portfeliu lanko prancuzų, britų ar amerikonų įstaigas, ministerijas, stengiasi įsisprausti į office, kartais pasiseka su svetimtaučių valdininkais "pasitarti" apie Lietuvos reikalus. Butų gerai. Bet vos tas "diplomatas" atsisveikino su svetimtaučių vaidininkais, kaip į tą patį office, su tokiu pat reikalu veržiasi kitas lietuvių diplomatas, vėl tokio pat rango "delegatas" ir tt. Į ką tas panašu? Svetimtaučių valdininkai galvoja paskui: kiek gi tų Lietuvių yra: 5, 6 ar 10? Keles "neprigulmybes" lietuviai nori? Keleriopas lietuvių "oficijališkas" programas? Kiek ten bus Centralių Komitetų, valdžių?...

Rodos, kožnas **oficialis** žygis į valdininkus ar **office** turėtų buti tik vienodas, neatsikartojantis su mažais skirtumais. Programas visų oficijalis irgi vienas turėtų buti. Įvairųs amatoriai lietuvių diplomatai turėtų gana progos ir laisvės kožnas atskirai veikti, bet jau tik savo atsakomybe, ne oficijaliai, privatiškai. Ir labiausiai ne kitur (tai yra ne **valdvietėse** ir ne tarp **valdininkų**), tik prancuzų ar anglų **spaudoj**, rašant į laikraščius.

Mes turim partijas, bet tik na miniam reikalui, sau ne svetimtaučiams. Jiems mes visi lietuviai, visi vienata. Juk mums svetimtaučiai savo partijų neveža į Paryžių rodyti. Ar Wilsonas, ar Taft, ar Lansing, ar Lodge — kožnas bus tas pats mums — amerikonas. Taip ir kožnam svetimtaučiui turėtų buti tas pats: ar Yčas, ar Olšauskas, ar Gabrys, ar Dowiatt, ar dar kaip ten — kožnas tas pats — lietuvis. Kodėl bendram reikalui, bendrai naudai nedirbti išvien siems: Olšauskiui, Yčui, Gai...ui, Dowiatt, Lubicz-Milašu...rickiu, Vilimui, Bartuška...abužiui ir daugybei kitų, del...uotų ar patįs save delagavusi...plomatų amatorių ir iš profesi...s? Kodėl nesivienyti? Visuo...enei sunku nuteisti, kas ka...s vienybės ardyme, bet vyr...ai diplomatai, neišveskit v...uomenės iš kantrybės savo ne...plomatiškumu, nes gali tei...kaltam ir nekaltam! Pasisa...kit"

...Paryžiaus, kad ...kais lietuvių "diplomatais" ...yžiuje visiškai nesiskaitoma nes tie "diplomatai" sulenkėję ir lenkų pusėn lošia.

Šiame mėnesyje viename laiške musų korespondentas tarp kit-ko rašo:

"Iš "Tėvynės" No. 2 patyriau kad Paryžiuje ėsama įvairių "delegatų" į kuriuos niekas atydos neatkreipia. Tie "Galvanauskis", "Pautenis" tai visuomet buvo kaipo "polekai". Aš 1911 m. dirbau pas Pautenių už 3 frankus į dieną. Jis vedęs lenkę, kuri visiškai nekalba lietuviškai. O ta panelė "Pouvreau" (Vargšė) tai yra intymiška Gabrio draugė. Didžiuma diplomatų sulenkėję mužikai, net rašyt lietuviškai nemoka, kur mato pinigus, ten limpa, kaip musės prie klijaus".

Mes žinome, kad lietuviška kunigija neseniai nustojo tarpę savęs lenkiškai kalbėtis, atmename lietuvius "inteligentus", kurie iš sujungimo Lietuvos su Lenkija manė padaryt tikrą "Pabaltijos Šveicariją", — nedaleiskime, kad šiandien visame pasaulyje jie lietuvių vardu kalbėtų.

Musų tautos reikalus gynti pastatykime žmones, kurie visą savo gyvenimą del lietuvių apšvietos ir gerovės dirbo.

Tam irgi reikalinga visuotinas Amerikos lietuvių seimas.

Kur tik yra tukstančiai, šimtai arba desėtkai lietuvių — spieskitės kruvon, nuoširdžiai ir rimtai aptarkite tragingą Lietuvos likimą ir darykite žingsnius linkui to, kad musų tautos žmonių reikalus pasauliui aiškintų ne sulenkėjusieji klerikalai, bet tą didelei svarbų darbą tur atlikt tikri lietuvių liaudies draugai, švietėjai ir užtarėjai.

— K. N. N.

Paraginimas.

GELBĖKIME LIETUVĄ!

Baisioji Europos karė jau pasibaigė. Bet musų tėvynės Lietuvos vargai ne tik ką nepasibaigė, bet tolyn vis eina didyn ir galo jiems nematyt. Jųs žinote, kad karė išnaikino Lietuvos laukus, išardė ukes, sugriovė ir išdegino triobas, atėmė gyvulius ir padarus, išvaikė ir išžudė žmones... Dabar, nors kraujas jau nesilieja Lietuvos laukuose, bet jos gyventojų ašaros gausiai liejasi: nėra kuo laukų apdirbti nei apsėti, nėra iš ko nei kam triobų atstatyti, nėra kur šaltoje žiemoje prisiglausti, nėra kuomi apsirėdyti nei apsiauti, o kas baisiausia — nėra ko paval gyti! Musų mylimoji Lietuva kenčia badą. Ateis pavasaris, sučiulbės paukšteliai, bet negirdės jų čiulbėjimo Lietuvos žmonės per išbadėjusių vyrų ir moterų vaitojimus, bei alkstančių kudikių verksmus. Ateis ir ruduo, bet neapdirbti ir neapsėti laukai nesuteiks musų žmonėms užtektinai maisto, nes nebus da tų javais liuliuojančių dirvų, kurios kitados maitino musų kaimus.

Taigi ne tik dabar, bet da ir per ilgą laiką reikės Lietuvos gyventojms pagelbos, didelės pagelbos, kad šiaip - taip išgelbėtijuos nuo bado ir skurdo. O tos pagelbos jiems nesuteiks svetimi žmonės. Tik mes, Amerikos Lietuviai, galime gelbėti savo žmones ir savo šalį. Ir netik galime, bet ir privalome, jei norime, kad išliktų musų tauta, kad musų šalis galėtų pastoti nepriklausomingą valstija, galinčia pati aprupinti savo reikalus ir savo žmones.

Gerbiamieji ALT. Sandaros nariai! Daugelis iš Jusų, be abejonės, jau aukavo Lietuvos politiškiems reikalams, jos laisvės išgavimui — ir tuomi atliko gan dingą link tėvynės darbą. Bet...minkite, kad badu mirštantį Lietuvos žmonės pirmiau norį...lgyti, negu kalbėti apie poli...ą: tuščias skilvis politika ne...sirupina. Todėl ištieskite savo pagelbingą ranką Lietuvai nukentėjusiai nuo karės ir pasižiūrėkite mokėti jai kas mėnuo nulatines mokestis sulyg savo išgalės. Bukite piliečiais savo gimtinės šalies ir mokėkite jai mokestis, kaip kiekvienos šalies piliečiai daro.

Mokestis nukentėjusiai nuo karės Lietuvai reikia mokėti tik per Amerikos Lietuvių Centralį Komitetą, kuris yra po Suv. Vaistijų valdžios priežiura ir į kurį sumokėti pinigai negal buti sunaudoti kitokiems tikslams, kaip tik gelbėjimui nukentėjusios nuo karės Lietuvos. Prašome tą dalyką gerai įsitėmyt ir nemaišyti Centralio Komiteto su politiškais fondais, kurių tikslas visai skirtingas nuo Centralio Komiteto.

Visus patarimus ir paaiškinimus apie mokestis nukentėjusiai Lietuvai galima gauti iš Centralio Komiteto, adresuojant:

Lithuanian Central War Relief Committee,
230 Fifth ave., New York, N. Y.

Mokantieji mokestis gauna iš to Komiteto tam tikrus paliudijimus su įlipintomis mokesčių markėmis, kaipo priparodymą, kiek kas yra užsimokėjęs savo šalies gelbėjimui jai sunkiausiame laike.

P. Bukšnaitis,
Cent. Kom. Direktorius.

Pranešimai.

LAIŠKAS IŠ ŠVEICARIJOS APIE LIETUVOS BOLŠEVIKUS.

Lietuvių Biuras "Committee on Public Information" iš New Yorko mums prisiuntė kopiją klerikalų atstovo p. Pakšto laiško, kuris šitaip skamba:

"Gruodžio 30, 1918.
Berne.

Naujausios žinios iš Lietuvos.

Užeinant bolševikų gaujoms, Lietuvos valdžia persikėlė iš Vilniaus Kaunan.

A. Smetona ir M. Yčas visgi sugrįžo iš Berlino Lietuvon, o Šveicarijon atvažiuoja Klimas ir Lastauskas (baltgudis) dirbti prie Lietuvos pasiuntinystės.

Kapsukas jau Vilniuje ir organizuoja bolševikišką štabą. Artimiausiu Kapsuko pagelbininku yra Aidukevičius, pas kurį yra sąrašas Lietuvos inteligentų, išpiauti paskirtų. Papiovimui paskirti katalikų, krikščionių demokratų, pažangiečių, santariečių ir dešinesnių socijalistų nužiurėti inteligentai.

Pirmas Kapsuko parėdymas Lietuvoje tai sukonfiskuoti Lietuvos maistą ir pasiųsti Rusijon, ypač Petrogradan. Kapsukas parsikvietė keletą bolševikų pulkų iš Rusijos, o jei tų neužteks, tai Lietuvoje daugiau mobilizuos priverstinai.

Letgalijoje, Disnos ir Zarasų apskričiuose bolševikai nakčia padega namus ir neišleidžia žmonėms išbėgti; tai taip gyvais ir sudegina. Tokiu budu bolševikai sudegino šiuos Letgalijos miestelius: Baltinowa, Rikowa, Malta, Warklani ir k., o jul...ten gyveno tik biedni, beturčiai žmonės, bet mirtis jiems...nes jie nebolševikai.

Iš patikėtinų šaltinių sužinojau, kad Rusijos bolševikai turi 300,000 organizuotos armijos. Dideliems plotams tai nedidelė jiega, ale kai vokiečiai nedavė Lietuvos, Latvijos Estonijos gyventojams apsiginkluoti, tai bolševikai įstengia beginklius ir deginti ir piauti. Jei butų bent 100,000 disciplinuotos armijos, tai galima but bolševikus iš visos Rusijos iššluoti, o Lietuvai apginti užtektų ir 10,000 gerų kareivių. Mat bolševikų armijon daug stoja vien delto, kad ten jiems valia ir vogti ir mušti ir visaip lebauti. Abelnai-gi, bolševikai yra bailųs ir, jei ateitų ginkluota kariuomenė, tai visos jų gaujos išbėgiotų.

Šias žinias gavau iš rimtų šaltinių.

K. Pakštas".

Iš A. L. T. TARYBOS RAŠTINĖS.

Posėdis vas. 18, 1919.
Nutarimai:

1. Vikinama nutarimas per tam tikrą komisiją, idant apylinkių Lietuviai dalyvautų Mažųjų ir Pavergtųjų Tautų Lygos karnavale, Vas.24, 1919, New York.

2. Gauta atspausdinti pavyzdžiai Lietuvos didelio žemlapio, dėsimo prie Amerikos Lietuvių Memorialo. Žemlapių padaryme darbas užgirtas. Dalis, kurią ALT. Taryba savo lėšomis atspausdino, nutarta atskirai pardavinėti po $1.00. Pardavinėjimo komisijon nuskirta: J. Ambraziejus ir A. Augunas.

4. Pareikalauti iš Pild. Komiteto iš Washingtono, idant veikiai butų suteikiamos ALT. Tarybai visos žinios pareinančios iš Europos apie Lietuvos padėjimą.

5. Pranešti Dr. J. Šliupui delei finansų tarpe jo ir inž. Noraus.

6. Atstovas į Pild. Komitetą, inž. M. J. Vinikaitis tapo keletui dienų sulaikytas nuo išvažiavimo Washingtonan delei busiančio susivažiavimo Pild. Kom. New Yorke, taipgi delei gautos telegramos nuo kun. J. Žiliaus ir kitų svarbių reikalų. Jisai išvažiuos apie 23 d. vasario.

7. Rezignavus ALT. Tarybos sekretoriui, P. Norkui, perrinkta sekretoriatas: 1-muoju sekretorium J. O. Širvydas, 2-ruoju — P. Bukšnaitis.

ALT. Tarybos Sekret.
J. O. Širvydas.

Iš Lietuvos.

Antalieptės apylinkėje.

Kaip tik Lietuvos Taryba sudarė savąją Lietuvos Valdžią, tai musų žmoneliai džiaugdamiesi laukė, kad dabar rekvizicijoms busiąs galas. Niekas taip neįvargino Lietuvos gyventojų, kaip rekvizicijos. Turėdamas ukininkas grudų ar gyvulį, abejoja, kad tai yra jo.

Žiurėk, rodos, jau ukininkas atidavė, kas jam buvo liepta, bet štai, kurią dieną atvažiavo žandarai, padarė kratą ir, kas tik jiems tinka, pasiėmė. Taip jie darė iki paskutinių dienų. Įvykus Vokietijoje revoliucijai ir pradėjus tvarkytis Lietuvos valdžiai, žmonės liko kiek drąsesni. Buvo atsitikimų, kuomet rekvizuotojai, nieko nepešę, grįždavo sausomis. Nemaža žmonės susirupino jau rekvizuotais daiktais. Pasklido gandas, kad vokiečiams iš Lietuvos negalima nieko išvežti, kiekviename gi valsčiuje yra tukstančių pudų rekvizuotų grudų, bulvių, kailių ir tt. Tuo ukininkai labai susirupino, nes jau buvo atsitikimų, kad vokiečiai rekvizuotus grudus parduodavo žydams. Parapijiniams komitetams dar nesusitvarkius ir neturint savo milicijos, kai kurių kaimų ukininkai, tarp savęs susitarę, ėmėsi patys saugoti grudus, kad vokiečiai neišparduotų. Vienok girdėti, kad Antalieptėje gera dalis jau esanti parduota. Kad tas turtas tarp žmonių pasklįstų, tai ukininkai nebijo, bet jie nenori, kad juos paimtų į savo rankas žydai, nes jie moka nugabenti net Dinaburkan. Maisto gi ukininkai neperdaug turi, yra tokių, kuriems savos duonos neužteks. Centneriui rugių mokėjo iki 100 rub., o Zarasuose net 130 rub.; dabar truputį atpigo, nes daugelyje vietų vokiečiai pardavė nemaža grudų. Apskritai, vokiečii stengiasi viską išparduoti. Parduoda arklius, ukio mašinas, kartais net savo drabužių dalį. "Lengviau busią tėviškėn keliauti", sako jie patys. Parduoda pigiai, tik patys žmonės dažnai įkelia kainas. Pavyzdžiui, parduoda arklį už 300 markių, bet žmonės įvaro iki 1000, ko jis nė nevertas; nusipirkęs griaudena, kad brangiai užmokėjo.

Kad kiek švelniau apsieitų, žmonės vokečius pavaišina ir čia vokiečiai stebisi. Prikrečia torielių sviesto, surio, dešrų, kiaušinių. Jie stačiai nesuprantą, iš kur tai visa esa. Viena karvė, jie ima pieną, šeimyna ir dar svie...stas, suris. Stebuklinga esanti šalis Lietuva. Kai kurie pramokę lietuviškai turi apsirinkę sau mergeles ir mano čia pasilikti.

Labai blogą įspudį daro vokiečių gaudymas jaunų vyrų į darbininkų batalionus. Dar šio mėnesio 10 dieną iš Antalieptės išvarė kelioliką jaunų vyrukų, kurių lig šiol nepaleido. Pirma jie reikalavo, kad jiems seniunai duotų tokių vyrų, bet kuomet šie atsisakė, tai jie patys prisigaudė, kur sutiko: kelyje, bažnytkiemyje. Prie bažnyčių mylimoji gaudymo vieta buvo. Nusižengimų ir čia netrukdavo. Dabar gi pradėjo važiuoti tėviškėn, ima tik pinigus, taip-pat ir parduoda tik už pinigus. Vienoje vietoje buvo daug žibalo ir benzino. Vokietys, jeigu pinigais, ima nuo 3—5 rub. už svarą, o jei gu duosi sviesto svarą, jis pripils ir trejetą litrų (apie 7sv.). Išvažiuodamas pardavė viską už pinigus, benziną po 2 rubliu už litrą. Bet kuomet paskui jis pradėjo pardavinėti žibalą po 5 rub. litrą, tai du gudresniu ukininku paklausė, kam šie pinigai, tau ar valdžiai. Na jeigu tu, tai svei kas pardavinėk po 1 rublį litrą. Nė trupučio nesipriešindamas pardavė po rublį litrą.

("L. A.").

"SANDARA"

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros oragnas.

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.50
Pavienis numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.
Yearly Subscribtion:
In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.50
Kreipiantės rašykite:
"Sandara"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taiso ir trumpina sulig savo nuožiuros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondecijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negrąžinami.

"SANDARA"
366 Broadway
So. Boston, Mass.

Lietuva gaus "Lietuvių Dienos" aukas.

Prezidento Wilsono paskirtoje dienoje, lapkr. 1, 1916, "Lietuvių Dienos" rengėjai, del didesnio užsitikėjimo lietuvių ir amerikonų visuomenės, tos dienos aukas sudėjo į Raudonąjį Am. Kryžių. Ten sudėta virš $125,000.

Kaip žinoma, "Lietuvių Dienoje" daugiausia pasidarbavo tautininkai. Prakilnus tautininkų pasidarbavimas buvo aiškus. Nepatiko tuliems elementams kad tautininkams pripažįstama kreditas už pasidarbavimą, tat jie, iš "raudonos" ir iš "juodos" armijos siuntė denunciacijas ir valdžia tuos pinigus užlaikė. Tuomet denunciatoriai šaukė, kad tautininkai tyčia nesiunčia surinktų pinigų Lietuvon...

Bet dabar valdžiai dalykai paaiškėjo ir Lietuvos žmonėms paramos rei kalingumas neabejotinas, taigi valdžia leido "Liet. Dienos" komiteto, t. y. Centralio Am. Liet. Kom. pirmininkui adv. Lopatto gabenti tuos pinigus Lietuvon ir atiduoti juos žmonėms.

Tai maloni žinia, kurios mes seniai laukėme. Bet zurzantieji elementai ir dabar nepatenkinti: jie rašo editorialus, kas mokės už C. K. kelionės tikietą, įsisvajoja netinkamą dalinimo budą, etc. Bet nusiraminkite bambalai: tuos pinigus surinko pasišventę Amerikos lietuviai, jie bus įteikti Lietuvos valdžiai, kuri ir išskirstys žmonėms, neklausdama, ar baduolis - lietuvis atliko "spaviednę", ar ne.

Niešti delnus ir liežuvius musų visuomenės demoralizuotojams, tat jie vėl aštrina savo nešvarias plunksnas ir griežia dantimis, kad sutvert naujas progas lietuvių tautininkų šmeižimui.

Leidus tas aukas Lietuvon gabenti pirmiausia savo yltis parodė Chicagos tėvų-marijonų dieninis organas. Veltui jie mano, kad jeigu jie atsilikę nuo progreso, tat visuomenė nepriaugus prie dalykų supratimo.

Kiekvienas tikras Lietuvos sunus džiaugiasi, kad "Lietuvių Dienos" aukos gabenama Lietuvon. Ir ne pseudo - patriotų pirmesni nė dabartiniai kandžiojimai, bet teisybės ima viršų.

Apžvalga.

Del "Perdrąsaus užmetimo".

Kuomet mes pasakėme, kad negalima pasitikėti kun. Olševskio sudarytai "delegacijai" ir pavadinome ją "susidedančia iš kelių kunigų bei lenkų pusėn lošiančių civilių žmonių," — musų dienraštis "Lietuva" citavusi musų straipsnio dalį ant to pasakė:

"Mesti apkaltinimą kun. Ališauskui ir kitiems veikėjams, kad jie lošia lenkams ant naudos, ar bent susideda su lenkberniais, yra perdrąsus žingsnis, juo labjau, kad tai kalbama ALTS. vardu. Darant tokius užmetimus, ar negeriaus butų duoti ir **tikrus** prirodymus".

Jeigu neturėtume prirodymų — apie tai nė kalbėt nepradėtume. Bus tinkamas laikas, pakalbėsime apie tai plačiai.

Mes ten lenkbernystėje kaltinome ne kun. Ališauską, bet su juom sėbraujančius **civilius žmones.** Gi geriausiu darodymu, kad ta delegacija buvo "samozvanciška" (pati save delegacija apsišaukusi) yra Lietuvos premjero, prof. Valdemaro pasielgimas, kuris tai "delegacijai" prisakė iš Paryžiaus išsikraustyti, nes ji tokiam svarbiam darbui netinkanti.

Kad yra Lietuvos duona išaugintų ir lenkų pusėn lošiančių "lietuvių inteligentų", su tuom, manome, ir "Lietuva" sutinka. Tie provokatoriai arba judošiai yra kaipo kukaliai kviečiuose. Juos nuo kviečių išskirsime tik grudus iškulę, t. y. kuomet bus tinkamos aplinkybės perkratyti jų žygius.

Nauja bažnytinė žmogžudystė.

Vienuolika metų tam atgal kunigai Traverse City, Mich. nužudė jauną vienuolaitę, seserį Marytę Johns. Pereitoje savaitėje jos kunas surastas bažnytiniame sklepe. Kunigų papildyta nauja žmogžudystė išėjo eikštėn, kuomet vienuolyno perdėtinė "už nepaklusnumą" ketino pasiųst kitą mergaitę ten, kur Marytė. Nužudytojai norėjo perkelt Marytės kuną kapinėsna, ir kuomet buvo taisoma bažnyčia, atėjo anonimiškas laiškas su tuom prašymu. Kunas išimtas ir policija daro tyrinėjimus. Keli kunigai areštuota.

Sesuo Marytė budama 18 m. amžiaus pasišventė bažnyčiai ir pastojo į lenkišką katalikų Felicijos ordeno vienuolyną. Jeigu tėvai butų gyvi, gal ją but neleidę vienuolynan, bet jos tėvas numirė Detroite jai esant 9 m. amžiaus, o motina susirgo psichiška liga ir tapo paimta į beprotnamį.

Ir dusavo moterėlės žmogžudžių rankas bučiuodamos ir pinigus jiems duodamos, kad įsigauti į dangaus karalystę. Gal ne vienoj šeimynoj kilo armydeliai, kuomet rimtesni jos nariai patarė savo artimiems neklausyti kunigų, nes jie išnaudotojai, dykaduoniai, besąžiniai.

Krapštys jų konfratrai kišenius, kuomet prasidės teismas, bet reikia manyti, kad čia teisybė paims viršų ir žmogžudžiai bus nubausti.

Tai nauja kunigų biznio auka. Įmaišytas kun. Bienowskis ir kiti. Gal šis faktas atidarys akis tamsiems kunigų pasekėjams. Suareštuotos kunigų gaspadinės ir kunigai bus priversti papasakot daug teisybės apie tikrą vienuolynų gyvenimą, apie ten vykstančia naktines orgijas.

Pastabos.

Paėmęs klerikalų laikraštį skaitau: "Jie pagavę nepaklusnų žmogų kankina, badu marina, drasko, plėšo, bado, pjausto, duria, karia, taso, plaka, laužo, gniaužo, gyvais į žemę užkasa". Maniau kad tai rašoma apie tai, kaip dvasiškija darbavosi su atskalunais, bet pasirodo, kad tai aprošoma kulturiškų barbarų — bolševikų valdžios darbų.

***

Pirmiaus klebonai vyčiams sakydavo: "Jeigu kas klaus, kokios esi tautos, atsakyk — katalikas".

Šiandien sako: "Jeigu kas klaus, prie kokios partijos priklausai, atsakyk — esiu lietuviškas krikščionis demokratas".

Reiškia "katalikybė" nusinešiojo, — reikia kitos priemonės buriučių sulaikymui.

Žiurint į tą visą biznį prisimena patarlė "Chot ty i v novoj kožie, no serdce u tebia vsio to že"...

***

Jeigu Lietuva gavusi neprigulmybę kokiais nors ryšiais susirištų su Rusija, tat ne rusai diktuotų Lietuvai, bet lietuviai Rusijai, — sako man draugas.

Well, optimizmas geras dalykas.

***

"Naujienų" ex-redaktorius duoda vėjo savo "kairiemsiems" ex-drugams, kad jie nesupranta prasmės žodžio "šovinistas", kurie "N-nas" vadina social.-šovinistiškomis. P. P. Grigaitis sako, kad tie "kairieji nežino ką tauškia", kadangi "kabindami "šovinisto" vardą ant tų socialsitų, su kuriais kovoja musų "kairieji" (o su kuo jie šiandie nekovoja? Visas socialistų Internacionalas yra jiems Kainai ir Judošiai!) jie sako, kad tie socialistai esą **akli savo tautos garbintojai** ir svetimų tautų niekintojai".

***

"Laisvės" zigzagais klampodamas J. Brooklyniškis, Rimkai išvažiavus Europon "Sandaroje" nesurado kredito nė už dvylekį. Gal J. Brooklyniškiui zigzagai į pakaušį persimetė, kad neatmena, jogei Rimkai bunant Amerikoje "Sandaros" visai nebuvo. Tat kaip tas brangesnis kreditas pirmiaus galėjo buti? "Laimingi" fanatikai dvąsioje...

***

Bostono "Globe" patalpino ilgą pranešimą iš Waršavos, kuriame kalbant apie Vilnių tarp kit-ko sakoma:

"The Bolsheviki in Vilna have turned the famous church of St. John into a theatre. Construction of this edifice was begun in 1388.".

Gal katedroje patilps Opera ir Simfonija?...

Santakiškis.

"Damas Damutis".

"Mes, du broliai, damučiai,
Toli musų namučiai."

Vėl liaudies daina žodžio aiškinimui "damas, damutis". Žmonės tą žodį supranta kaipo "vandrauninkas - keliauninkas", bet bene bus tai tiesiog reikšmė "benamis"?

Labai seniai man teko skaityti Mieržynskio raštus ir rodos bene knygutėj "Nuntius cum baculo" radau užrašytą prisiegą Keistučio taip, kaip tų laikų chronikas buvo užrašęs ir kurią vėliaus kun. Jaunius išaiškino.

Keistučio prisiegos paskutinis žodis "panani", buk reiškiantis ' — "pana mus".

Kun. Jaunius, kiek pamenu, aiškino, kad senprusiai vartojo žodį "ni" ar "nos", vieton dabartinio "mus" ir "di" vieton dabartinio "be". Taigi ir žodis "damas" benebus tik "benamis"?

"Lietuvos" N. 43 gerb. J. O. Širvydas rimtai išgvildeno "dunojų, dunoją", tai gal imsis ir šį žodį kedent.

Priduriu: "dunoja" dargi žmonių supratime yra ir tas, kas rusiškai "buchta".

M. Petrauskas.
So. Boston, Mass.

ŠIS-TAS.

Kairys rašo apie Lietuvą.

W. L. Kairys, buvęs banko knygvedys New Yorke, prisiuntė bostoniečiui Šapaliui laišką iš Francijos ir savo straipsnio iškarpą iš "New York Herald", Paryžiuje išeinančio anglų kalboje laikraščio iš vas. 6 d. 1919. Tai yra labai ilgos špaltos straipsnis su žymiu antgalviu "Lithuania claims recognition as an independent state", kuriame nuosekliai paaiškinama istoriška Lietuvos praeitis, iškentėta priespauda nuo svetimų despotų, Lietuvos populiacija, etnografinės rybos etc.

Labai pagyrtinus darbus atlieka musų tėvynainiai iš savo noro patalpindami tokius puikius straipsnius apie Lietuvą įtekmingo je svetimtaučių spaudoje.

Ponas Kairys rašo, kad Lietuva turi teisę reikalaut tokios laisvės, kokią turi kitos tautos ir Lietuva nepasiduos nė lenkų, nė rusų bolševikų vergijon, bet patys Lietuvos žmonės darbininkai rupinsis savo ir savo šalies likimu, o demokratinės pasaulio valstybės privalo remt lietuvių reikalavimus, kaipo tautos, daugiausia nukentėjusios šioje karėje.

Prisiųsdamas iškarpą p Kairys savo švogeriui p. Šapaliui rašo:

"Souilly, France,
Feb 6, 1919.

Brangus Švogeris: —

Įdedu čionai iškarpą iš angliško laikraščio su mano patalpintu straipsniu. Tai yra pirmas straipsnys apie Lietuvą Paryžiaus laikraščiuose. Man linksma, nes man ant galo pasisekė dasiekti tikslo, nes tas yra mano antras raštas (pirmo nepatalpino). Prašiau Redakcijos mano vardo neminėti ir patalpinus ją perduoti tam nariui Taikos Konferencijos, kuriam yra pavesta rišimas Baltijos tautų klausimo. Iš prieraše pridėto prie mano straipsnio nuo Redakcijos matyt, jog tas straipsnis buvo perstatytas Lenkų Komisijai per tulą Lietuvos atstovą. Kas tas Lietuvos atstovas, tai aš nežinau. Kad aš turėčiau daugiau liuosybės tai be abejonės rašyčiau daugiau.

Taip jau pas mane nieko ypatingo negirdėt. Esu sveikas ir sekasi pusėtinai. Kas links sugrįžimo namon, dar nieko ikišiol nežinau, bet nemanau kad ilgai mus laikytų.

Rašykit kas pas Jus gero. Mano adresas: —

Pvt. Walter L. Kairys,
Finance Office,
79th Div. A. P. O. 771,
Am. E. F. France."

Komp. M. Petrauskui rašo I. J. Šeinius (Jurkunas) iš Stockholmo, kuris dabar yra Lietuvos valdžios biuro Skandianvijos spaudai informuoti vedėjas. Šeinius rašo, kad darbas gerai sekasi, skandinavuose randama daug užuojautos Lietuvai. Šeinius nupeikia rusų bolševikus ir lietuviškus išgamas, kurie su jais susidėję alina Lietuvą. Jis apgailestauja, kad Amerikos lietuviai dar ir dabar tarp savęs tebesipeša. Komp. M. Petrauskas tariasi su Šeinium kas-link perdirbimo ir parašymo muzikos jo veikalui "Kupreliui". Šeinius taipgi rašo, kad Švedijoje labai pageidaujamas komp. Petrausko atsilankymas ir davimas koncertų švedų publikai.

ALTS. 9 kp. iš Cambridge, Mass. prisiuntė bombą Sandaros spaustuvės mortgičių panaikinimui. Už ją užmokėjo $15.00, bet cambridgiečiai tuomi tik repeticijas padarė: jie kasoje turi didelę kruvą pinigų ir jie mano kitoms kuopoms nepalikt pirmenybės.

CAMBRIDGE, MASS.

Atsilankė "Gabijos" choras.

Rodos dar niekuomet musų lietuviai taip skaitlingai nesusirinko į jokį perstatymą, kaip kad praeitą nedėldienį, kovo 2 d. Pilnutėlė Institut salė prisirinko lietuvių (viso 800 —900) pažiurėti "Gabijos" perstatymo, pasidžiaugti mųs pačių pagamintais darbais, pasigėrėti lietuvių daile, kuri dar tik pradeda vystytis, dar tik įstoja į tikras savo vėžes kuriomis ir privalo visuomet plėtotis.

Ir neapsiriko šiuo kartu susirinkusi publika — išsinešė daug malonių įspudžių, kurie pasiliks ilgai jųjų mintyse ir paskatins tankiau lankytis į musų rengiamus kiltesnius perstatymus.

"Gabijos" choras (iš So. Bostono) vadovaujant pačiam komp. M. Petrauskui, perstatė dvi operetti: "Lietuvišką Milijonierių" ir "Malunininką ir Kaminakretį". Solistų roles vaidino buvusieji, arba dar ir dabar be simokinantieji Liet. Muz. Konservatorijos mokiniai. Užtai ir gilų įspudį klausytojuose paliko savo balsais.

Roles išpildė "Lietuviško Mil.": P. Apšiega — Milionieriaus, P. Cvirka — Samuolio, J. Palionis — Bankieriaus, J. Velička, A. Bendoraitis, A. Mockevičius — kreditorių, A. Kalinauskaitė — Jonienės, O. Liutkevičiutė - Kerdėjienė — Jievutės.

"Maluninko ir Kam.":

R. Mizara — Grato, J. Velička — Pranio, P. Apšiega — Sabuko, K. Sidabras— Malunininko, P. Šarkaitė — Teklytės, O. Šarkaitė — Barboros, O. Kerdiejienė — Petronės.

Publikai, ypatingai, labai patiko "Malunininkas ir Kaminakretis". Tą veikalą juo labiau studijuoji, juo daugiau pamyli — daugiau sveiko, pamokinančio juoko jame surandi.

Įdomu dar tas, kad šį surengimą suruošė vietinė Šv. Juozapo dr-ja, kuri nutarė, kad kiekvienas jos narys privalo užsimokėti, ar jis eis į teatrą, ar ne. Ir tas jai išėjo ant naudos: Dr-jai liks nemažai pelno ir jos nariai labiau pasitobulins. Į tai turėtų atkreipti domą musų visos dr-jos. Balių laikai jau perėjo; balius lai sau rengia įvairios jaunuomenės dr-jėlės, o rimtos, pašelpinės dr-jos, turėtų nors sykį į metus surengti savo nariams teatrą.

Finale.

RED. ATS.

M. Stakėnas, Gardner, Mass., **Vilniaus Ruta,** Waterbury, Conn., Pr. **Biliunas,** Lawrence, Mass., **A.L.C.K.,** New Yorke, — raštus gavome, tilps vėlesniuose numeriuose.

GYVENIMAS LIETUVOJE.

ŽEMĖS KLAUSIMAS LIETUVOJE.

Kuone pats vyriausias ir svarbiausias nepriklausomos Lietuvos darbas bus žemės klausimas išrišti ir visas žemės ukis tinkamai sutvarkyti, idant pakankamai butų patenkinti ir ukininkų reikalai ir butų padėtas tvirtas pagrindas toliaus valstybei vystytis ir tarpti. Tarp daugelio kitų darbų reikės ir aprupinti žeme, kiek tai bus galima, Lietuvos bežemius ir mažažemius ukininkus. Šitas darbas turės buti atliktas, atsižvelgiant ne vien tik į ukininkų, bet ir į visos tautos, visos valstybės reikalus. Bet, kadangi šio klausimo tinkamas rišimas liečia daugiausia ukininkų reikalus ir, be to, ukininkai yradidžiausias Lietuvos luomas, tai, rišant šį klausimą, didžiausios atydos teks kreipti kaip tik į jų reikalus ir jie bus statomi pirmon vieton.

Be žemės suteikimo bežiamiams ir mažažemiams klausimo ir, apskritai, žemės valdymo budų reformos, turės buti atlikta ir daugybe kitų, arti su žemės ukio plėtojimu surištų klausimų, butent: platus ir tikslingas pigaus kredito sutvarkymas, kuogreičiausios žemės ukio intensifikacijos (įtempdinimo) kelių suradimas, žemės ukio produktų prekybos organizacija ir tt.

Vis tai turės pakelti Lietuvos žemės ukį ir Lietuvos ukininko gerovę ir kartu sutvirtinti ir visą valstybę.

Karės įtekmė į Lietuvos ukį.

Karė įnešė, žinoma, į šį dalyką daug įvairių keblumų (gyvulių skaičiaus sumažėjimas ir tt.), bet del karės šiuo klausimu randasi ir kai kurių pliusų (gerumų). Butent, karės audrai išvertus Lietuvos ukį iš nustatytų vėžių, iš vienos pusės, ir atgimstant nepriklausomai Lietuvai, iš kitos pusės, pasidarė reikalinga ir galima pastatyti ir išrišti Lietuvos žemės klausimas nuodugniai ir nuosakiai, rišant jį tikslingai iš pat pagrindų, o ne lopiant jį kaip tai dažniausiai buvo daroma prieš karę įvairiose valstybėse; iš to visuomet maža gero teišeidavo; tat budavo, tiesą sakant, tik šio klausimo atidėliojimas ir dažnai tik noras atsisakyti nuo gyvenimo reikalavimų, pasislėpti, o ne tikrai ir tikslingai juos rišti.

Ne taip bus su šiuo klausimu netolimoje ateityje Lietuvoje, atsistojus jai nepriklausomųjų valstybių eilėje; ji, be jokio abejo, sugebės ir mokės pastatyti ir išrišti šitą klausimą tiek giliai, nuosekliai ir tikslingai, kiek tik tai bus reikalinga.

Šitame straipsnyje aš anaiptol neturiu tikslo svarstyti visų tų uždavinių ir galybių, kurios stosis arti miausioje ateityje prieš nepriklausomą musų kraštą, jo visuomenę ir liaudį.

Majoratai ir Donacijos.

Nurodysiu tik tą vieną patogią mums aplinkybę, butent, kad Lietuvos nuosavybėn pereis buvusioje rusų valstybės turtai Lietuvoje (čia svarbiausi valstybiniai miškai ir vadinamieji "majoratai" arba "donacijos". Iš šitų majoratų galima bus pakankamai aprupinti žeme įvairios žemės ukio mokyklos, tyrinėjimų laukai, sėklinių javų ir veislinių gyvulių ukiai; didėji gi dalis majorat. bus suvartota aprupinti žeme mažažemiams ir bežemiams Lietuvos ukininkams.

Žinoma, be majoratų žemių rasis nemaža dar ir kitų šaltinių, iš kurių bus galima imti žemės mažažiamių ir bežiamių reikalams, bet apie juos čia tuo tarpu nekalbame — tai reikalauja rimto ir gilaus apsvarstymo.

Tokiu budu visi šitie majoratai butų suvartoti Lietuvos valstybės ir jos žemės ukio labui.

Bet, nors tai nuostabu, yra tokių žmonių, kurie tokiam žemės klausimo rišimui, jei tik galėtų, priešintųsi ir kuriems, matyti, rupi tik jų asmeniniai reikalai.

Lenkininkų Plianai.

Štai prieš kelias dienas nežinomas žmogus, pasislėpęs po J. Z. raidėmis, lenkininkų laikraštyje "Dziennik Wilenski" aiškino jo skaitytojams, jog visi šitie turtai, vadinas majoratai, privalo buti sunaudoti ne Lietuvos valstybės ir liaudies reikalams ir pirmoje eilėje bežemių ir mažažemių gerovei, bet jie reikią atiduoti atskiriems dvarininkams, arba jų giminaičiams. Mat, kažkada, prieš 100, dargi ir 150 metų, ar ir dar seniau, daugelis šitų dvarų prigulėjo įvairiems dvarininkams ir delto jie dabar, anot p. J. Z. reikėtų grąžinti tų dvarininkų ainiams, arba, jų nėsant, kitiems giminaičiams.

Jokiuose įstatymuose, jokiose valstybėse nėra tokių teisių, kuriomis reikėtų, po tiek metų, grąžinti tokios rų šies turtai atskiriems žmonėms tik del to, kad jų protėviai kada tai yra juos valdę. Tie turtai yra Lietuvos valstybės nuosavybė, kaip kad daugelis jų jau buvo Lietuvos valstybės nuosavybė prieš pavergiant Lietuvą rusams. Kiti-gi, kurie rusų viešpatavimo metu tapo valstybiniais turtais, irgi privalo pasilikti valstybiniais, tik jų valdytojas dabar yra nebe Rusija, o Lietuva.

Bet visa tai ponams J. Z. visai nerupi; jie skubinasi ir siulo visiems jau dabar pradėti rupintis šituo dalyku, telktis ir tyrinėti dokumentus ir, nieko nelaukiant, jau tuojau pradėti vesti bylas dabartiniuose vokiečių teismuose.

Neveltui tokie J. Z. taip yra priešingi demokratinai, nepriklausomai Lietuvai; jie nujaučia, jog jiems teks gerokai sumažinti savo apetitus. Delto jie visais galimais budais kovoja su Lietuvos nepriklausomybe, stengdamiesi, kiek tik galima ir kur tik galima, jai kenkti. Jie norėtų didžiausią Lietuvos dalį prikergti prie Lenkijos, tikėdmies, kad už jų darbus ir jų agitaciją Lenkijos valdžia tais ar kitais budais palaikys juos ir atsilygins jiems už darbus.

Bet Lietuvos visuomenė ir liaudis gerai numano, kame dalykas, kas reikia tokiems ponams, kaip J. Z., ir neseks paskui jų, žinodama, kas iš to gali išeiti.

Agr. J. Al.

Lietuvos Valstybės Tarybos Skundų Skyrius.

Gavome žinių, jog spalių mėn. 6 dieną buvo Kaune stambiųjų (daugiau per 200 dešimtinių) Kauno apskrities dvarininkų susirinkimas, kurs turėjo išrinkti atstovą įVilnių bendrai išrinkt okupacijos valdžiomis žemės klausimui rišti. Tokie atstovai turį buti siunčiami Vilniun iš visų Lietuvos apskričių ir sudaryti Vilniuje bendrą Tarybą. Kauno susirinkimą sušaukęs p. Sokolowski, kurį ir išrinko delegatu.

Susirinko vos 11-ka žmonių. Svarstė šiuos klausimus: kam turi buti duota žemė, kiek žemės ir kokiomis sąlygomis (amžina nuoma). Dauguma buvusi už amžiną nuomą. Buvo jau pavyzdys nenusisekusio susirinkimo Marijampolės apskrityje, nes patįs dvarininkai esą prieš tokį klausimo rišimo budą. ("L. A.").

PRANEŠIMAS IŠ WASHINGTONO.

Naujausios telegramos iš Lietuvos praneša:

Lietuviai jau užvaldė geležkelio liniją Šiauliai - Kaišedorys, nors tai dar nereiškia kad bolševikų pavojus but pranykęs. Lietuvių su bolševikais karė dar tęsiasi.

Lietuvos Konferencija Kaune prasidėjo sausio 16 d. ir užsibaigė sausio 23 d. Suvažiavo 160 atstovų, kurių 93 krikščionys - demokratai, 30 socijalistų iš įvairių frakcijų, 7 pažangiečiai, 2 santariečiai ir 28 bepartyviai, savo daugumoje ėjusieji su krikščionimis - demokratais. Konferencija užtvirtino Valstybės Tarybą ir pririnko jon 8 naujus narius: 3 krikščionis - demokratus, 3 gudus ir 2 bepartyviu. Ministerių kabinetas tas pats — koalicijinis.

Smulkmesnių Konferencijos darbų telegramos nepranešė.

Tai dabar Lietuvos Valstybės Taryboje yra 44 nariai: 34 lietuviai, 7 gudai ir 3 žydai. Visi žydai zionistai. Gudai daugumoje socijalistai. Gi lietuviai sulyg partijų dalinasi taip: 13 krikščionių - demokratų, 11 pažangiečių, 8 įvairių frakcijų (santaros, soc.-dem., soc. liaud.) socijalistai ir 2 bepartyviai.

Šiomis dienomis Švencarijon atvažiavo finansų ministeris p. M. Yčas ir Tarybos narys p. P. Klimas, žymus socijal - demokratų veikėjas. Jiedu važiuoja Taikos Konferencijon, Paryžiun. Nuo jų atsižinojome daug naujų nuotikių Lietuvoje.

1. **Permainos Partijose.** Sulyg p. P. Klimo pasakojimų, lietuvių partijos, pagal savo ekonominių programų, pažvalgų į socijalį klausimą ir savo taktikos šiek-tiek persikeitė vietomis, butent: dešinėje stovi Tautos Pažanga, viduryje — Santara, o kairėje socijalistai - liaudininkai, socijal - demokratai ir krikščionys - demokratai. Kairiausiąją poziciją užėmė krikščionys - demokratai, kuriems vadovauja agronomas Stulginskis ir Kun. Krupavičius. Aplink Stulginskį sukasi šiek-tiek nuolaidesni elementai, o aplink kun. Krupavičių tai patys kairiausieji, labai radikališki ir griežtai respublikoniški sluogsniai renkasi, kurie smarkiai agituoja tuojaus konfiskuoti dvarus be jokio atlyginimo ir išdalinti bežemiams ir mažažemiams.

Pastaruoju laiku krikščionys - demokratai padarę bloką su socijalistais, mat vien tik religija tuos teskiria, tad jie ir sutarė šią sunkią valandą religijos nekliudyti, palikti "status quo", o vykinti socijales reformas ir ginti Lietuvos nepriklausomybę nuo Rusijos bolševikų ir kitų tautos priešų.

Nuo Fribourgo studentų teko atsižinoti ir apie kun. Krupavičių; tai esąs jaunas vyras, neseniai baigęs Dvasiškąją Akademiją Petrograde, iškalbus ir energingas. Katalikybėje esąs ortodoksas. Organizavimas Valstiečių Sąjungos ir kiti jo darbai politikos dirvoje rodo, kad jis yra ir radikalis socijalės reformos šalininkas.

Agronomas Stulginskis baigė dvasiškąją seminariją, mokinos filosofijos Innsbruck'o Universitete Austrijoje ir baigė augštą Agronomijos Akademiją Vokietijoje. Dabar, naujam ministerių kabinetui susidarius, jis tapo paskirtas ministeriu be portfelio.

2. **Naujas Ministerių Kabinetas.** Prof. A. Valdemaro kabinetas neparodė labai energingo veiklumo, ypač kariuomenės organizavime, ir neturėjo visos šalies pasitikėjimo, nes jame nebuvo krikščionių demokratų ir socijalistų atstovų. Todėl prof. A. Valdemaro kabinetas ir atsistatydino. Valstybės Taryba naują kabinetą pavedė socijal.-liaudininkui adv. M. Sleževičiui. Naujame kabinete krikščionių - demokratų ir socijalistų blokas turi didumą balsų; bepartyvių, pažangiečių ir santariečių ministerijose ir-gi yra, tad naują ministerių kabinetą galima vadinti koalicijiniu, kuriuomi pasitiki visa Lietuvos valstybė.

3. **Lietuvos Kairuomenė.** Naujas krašto apsaugos ministeris, M. Velykis, energingai stvėrėsi organizuoti Lietuvos kariuomenę. Pradžiai drabužių užsakyta 12,000 karėivių arba keturiems pulkams. Aprėdalų išvaizda panaši į amerikiečių kariuomenės, tik pilkesnė. Kepurės turi japonišką išvaizdą, tik su kitokiais ženklais.

Du pulku jau suorganizuoti, o antri du skubiai organizuojami. Artilerijos batarėjos ir kavalerijos reikalingi priedai ir-gi jau sudaryti.

Liuosnorių užtenka. Daugybė vyrų stoja šalies apginiman ir neduoda priešui be mušio nei sieksnio prabočių kraujų laistytos Šventos Lietuvos žemelės. Tik visa nelaimė, kas susisiekimas su narsiais žemaičiais jau perkirstas: gelžkelio linija Šiauliai - Kaišedorys vokiečiai atidavė bolševikams. Tad iš vienos Suvalkijos ir Kauno artimų apielinkių tveriasi lietuvių kariuomenė. Kad ir visą Lietuvą bolševikai užplustų, bet suvalkiečiai ne pasiduos. Jei lenkai iš pietų neužklups, tai generolas Žukauskis žadąs nei vieno bolševiko per Nemuną neperleisti.

Bolševikai jau buvo prie pat Kauno vartų atpludę, bet čia lietuviai juos sumušė ir nuginklavo. Lietuvių kariuomenė, sumušusi bolševikus ties Kaunu, pasistumė apie 40 kilometrų į rytus ir prie Kaišedario ištiko antras mušis jau su didesnėmis bolševikų spėkomis. Lietuviai ir čia bolševikus smarkiai sumušė ir daugelį nelaisvė paėmė. Po šio mušio lietuviai vėl stumiasi į rytus ir gręsia Vilnių atsiimti. Lietuvių karingas upas smarkiai kįla.

Jei lietuviai užvaldys gelžkelį nuo Kaišedorio iki Šiaulių, tai gaus pagelbos iš Žemaitijos ir bandys bolševikus iš visos Lietuvos atgal Rusijon išvaryti. Lietuviams labai sunku kariauti, nes šalies tvarka labai pajrus, o bolševikų spėkos nepalyginamai didesnės: apie penkis kartus viršija lietuvių spėkas. Vien tik lietuvių disciplina ir didelis narsumas musų Tėvynei pergalę pranašauja. Žinoma, karė bus sunki ir ilga, bet lietuviai prie sunkenybių jau pripratę. **Kaz. Pakštas.**

Liet. Atstatymo Bendroves Kampelis

Jau važiuoja atstovai į Lietuvą!

Kovo 5 d., jau išvažiuoja Lietuvos Atstatymo Bendrovės atstovai į Europą ir į Lietuvą. Jų kelionės tikslu yra:

1) Užmegsti ryšius su Lietuva.
2) Ištirti Lietuvoje dalykų stovį.
3) Patirti ko Lietuvoje truksta ir ką privalo amerikiečiai tuojau daryti.
4) Įsteigti Lietuvoje Bendrovės skyrių ir pradėti darbą.

Suv. Valstijų valdžia jau išdavė pasportą keliauti į Lietuvą, Franciją ir kitas šalis Lietuvos Atstatymo Bendrovės reikalais.

Centralis Komitetas Nukentėjusiems nuo karės šelpti taipgi išduoda įgaliojimą jo reikalais pasirupinti.

Komisija iš dviejų: R. Karuža ir J. S. Lopatto.

Keliauja į Europą R. Karuža, Lietuvos Atstatymo Bendrovės pirmininkas ir advokatas J. S. Lopatto, L. A. B. vice-pirmininkas. Reikia tikėties, kad tuodu vyru atliks visus reikalus Lietuvos Atstatymo Bendrovei kuogeriausiai ir Lietuvai kuonaudingiausiai.

Keliauja viename laive su prezidentu Wilsonu.

Pasitaikė taip, kad ir Suv. Valstijų prezidentas Woodrow Wilson taipgi tuo pat laivu išvažiuoja į Franciją, tad L. A. B.-vės komisija turės labai ramią ir pilnai saugią kelionę.

Pirmiausia L. A. B-vės komisija keliauja į Paryžių, kad tenai pamatyti Lietuvos valdžios atstovus ir su jais pasitarti. Jie tur rekomendacijų į Suv. Valstijų delegacijos narius Taikos Konferencijoje, tai stengsis ir Lietuvos reikalams prigelbėti sulyg išgalės.

Valio visi į darbą!

Atstovai iškeliauja į Europą, važiuoja į Lietuvą! Tenai tuojau pradės atstatymo darbą dirbti, tuojau gelbėti pradės. Bet tam darbui reikia pinigų, o jų rinkimui reikia darbo. Dabar, kada su Lietuva jau galima susižinoti ir ją atlankyti, skubėkite visi jai pagelbon.

Reikia Lietuvos Atstatymu pasirupinti.

Dėkimės prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės. Šėras tik 10 dolarių, bet negalima pirkt mažiau, kad penkis šėrus. **Pirkite už tukstančius, nes Lietuvai reikalingi pinigai.**

Žiurėkime, Amerikos lietuviai, kad neapviltume savųjų Lietuvoje!

Informacijų klauskite ir pinigus siųskite šiuo adresu:

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

Lithuanian Development Corporation,

320 Fifth Ave.,

New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

ROCHESTER, N. Y.
Keistas nutarimas.

Čionai yra viena seniausia drja vardu D. L. K. Gedemino, buvusi kaipo tautiška. 1913 m. užmanyta įsisteigt kokią nors nuosavybę. Visi su gerais norais, susispietę suskolino pinigų arba patys nariai sudėjo ir nupirko seną namą su dideliu lotu. Po apsvarstymui pasirodė, jog užpakalyje namo galima pastatyt pusėtiną salę. Sumanymas tapo įvykintas ir salė pastatyta 44—44 pėdų didumo.

Išpradžių viskas ėjosi sunkiai; reikėjo didelių pastangų ir pasišventimo visų narių, ypatingai kiek gabesniųjų. Tą darbą dirbo tautininkas ir socialistas, be atidos, be tempimo nė vienon, nė kiton pusėn. Malonu buvo žiurėti į sutartį tų dviejų srovių.

Štai 1914 m. buvo pertaisymas naujos konstitucijos, pasiro dė, jog senoji prie dabartinių sąlygų nebetinka. Naujoji pasirodė perdaug "radikališka", — vien "klesų" kova, jau tautos reikalai nebepripažįstama. Prie to buvo daug ginčių, bet pasiliko su "klesų" kova priimta. Nėra abejonės, kad gerbiantis tautos savistovumą negal but užganėdintas. Ypatingai kada įgyta nuosavybė ir bendrai veikta ir tektų siaurai politikai. Taip bent jautė nekurie.

Atėjo Lietuvių Diena 1916 m. kur buvo reikalinga bendra visų lietuvių spėka. Gedemino draugijoje buvo didelių ginčų, ar su klerikalais rinkt aukas, ar atskirai. Valdyba buvo socialistiška, tai ir maišė dalyką visaip, kur ant galo sumaišę ir nėjo rinkt ir kitus atkalbinėjo.

Buvo sutverti bendri fondai po L. Š. F. dirbo tautininkai ir socialistai. Surinktos aukos siųsta per pusę L. G. F. ir L. Š. F. Po surengtų fėrų socialistai jau nepaiso sutarties, bet žiuri į daugumos delegatų rankų pakėlimą. Taip nusvėrę balsais, pasiunčia visą uždirbtą $100.00 į L. Š. F

Paskutiniais metais tautininkai matė jog visur nuskriaudžiami, neatkreipiama atidos ant teisybės, buvo priversti dėti naujus pamatus tautiniam augimui. Pabaigoje 1916 m. Susitvėrė Lietuvos Sunų ir Dukterų draugija ant pažangių Sandaros principų. taipgi ir ALT. Sandaros 21-mą kuopą. Užtai socialistai įniršo ant veikėjų, kitus prašalino iš Gedemino draugijos pasinaudodami proga, kandžiodami visokiais budais.

TMD. 52 kp., kuri pirmutinė turėjo didelį knygyną šioje kolionijoje, bendrai, suliejo su LSS. 7 kp. ir pavedė D. L. G. draugijai po pastatymui salės. Ant galo TMD. 52 kp. nebegalėjo laikyti susirinkimų Gedemino Salėje, visokios kliutys nuolatos pasitaikydavo susirinkimo vakare, taip nelikdavo vietos.

Kuopa sumanė, pasisamdyt kur kitur kad niekas nekliudytų, nes griuna organizacija be susirinkimų. Taip ir padaryta. Bet ne su blogu tikslu, kaip kad kas kalba, — kuopos nariai yra šiandien rėmėjai draugystės.

Nenoriu spėti, bet tikiu, kad "kraštutiniai" to tik ir pageidavo, kad išsivaryt iš salės tautiškas draugijas.

Apsireiškus bolševizmui, musų "progresyviai", dar labjau pradėjo vengti "tautiškos idėjos". Kad nepaklyst jų "avelės", pradėjo nepatikti ir prakalbos rengiamos Gedemino salėj tautiškų draugijų. Ant galo tiek įsivyravo, kad pradėjo visur kalbėti ir agituoti, kad visiškai neišnuomuot salės, nei prakalboms, nei teatrams del tautiškų draugijų, bei kuopų. Taip ir įvyko. **Vasario 9 d. Gedemino draugija nutarė visiškai neišnuomuot salės tautiškoms dr-joms.**

Mat sako, jie parsitraukia gerus kalbėtojus ir tuomi mųs draugučius suklaidina.

Na, broliai, prie ko prisiskaitot save? Ką reiškia tas nutarimas, kaip visuomenė gali spręsti apie jus iš jųs darbų. Keistas nutarimas. Kokią laisvę gali dar bininkai tikėtis iš tokių, kurie dar patys vergijos vystykluose yra, o jau retežius silpnesniems deda ir laisvės žodį varžo; kad galėtų, tai ir kitką darytų. Kažin, koks tas "rojus" butų ant žemės kurį jie skelbia?

Už gerą užmoka blogu. Kiek triuso ir darbo tautininkai yra padėję kol pastatė salę, bet ar supranta, ar yra lygybė ir broiybė, kad dalyties darbo vaisiais bendrai? Dar nesu girdėjęs, kad toks kur atsitikimas butų. Man gaila visų, bet teisybė turėtų paimt viršų.

Lietuvis Sandarietis.

SCRANTON, PA.
Traukinys sumalė lietuvius.

Kunigėlių vierni tarnai, šviesos nepasiekę žmonės ir mylintieji degtinėje susiraminimo jieškoti — atidavė dievuliui savo šventas dušeles. Dalykas štai kame: Vas. 17 d. trys vierni parapijonai pasigėrė ir ėjo gelžkelio rėlėmis. Traukinys juos užklupo ir išvarė girtybę, dušią ir gyvybę. Vienas kankinasi ligonbutyje, o kiti du už kunigų klausymą jau greta su šventaisiais danguje uliavoja ir svieto marnastis rokuoja, kaip kad kiti Romos vergai pasakoja. Už tuos butelius degtinės, ką žuvusių kišeniuose rasta dievulis atleis, nes nebuvo laiko išsipagiriojus išsispaviedoti, nuodėmes penkine atpirkti.

Nelaimingųjų vardai šie:

Petras Diranavakas, 25 metų amžiaus, paliko moterį su 2 kudikiais;

Zigmas Macinevičius, 28 m. amž., paliko moterį su trimis kudikiais.

Lai jiems buna smagu dangaus karalystėje, į kurią runydami jie kunigų klausė ir apšvietos kratėsi.

Parapijonai, meskite girtybę, meskite visokius "monkey business", o eikite prie apšvietos ir kulturinio veikimo.

Marijona.

WORCESTER, MASS.
Du parengimai.

Vas. 23 d. Šv. Kaz. parapijos choras sulošė komp. M. Petrausko operetę "Šventoji Naktis". Piktumas ėmė žiurint, kaip darkoma tokis puikus veikalas. Nežinau ar tai režisieriaus kaitė ar keno, bet perdėm vieton rimtumo baikos buvo krečiama: kareiviai buvo kamanduojami angliškai, vieton ėriuko buvo žipono kalnierius, angelas buvo be triubos, kostiumai buvo visai netinkami, lošimas perdaug flegmatiškas. Iš solistų kiek geriau lošė p-lė Šaltėniutė.

Vas. 19 d. Jaunų Lietuvių Ratelis parengė vakarėlį Dr. V. Kudirkos atminčiai. Dalyvavo kelesdešimts dailę ir lietuvystę branginančio jaunimo. Program. buvo labai puiki: P-lė Izabella Avietėnaitė puikiai sudainavo "Siuntė Mane motinėlė" ir kitą rusiškai. "Nemuno Vilnis" puikiai sugriežė p. Kaveckas ir p-lė Tropiutė. P-lė Raukčiutė padeklamavo "Ne tas yra didis". Pas A. Blažys laikė paskaitą apie Vinco Kudirkos gyvenimą ir darbus. Pabaigoje buvo žaislai ir užkandžiai, prieš išsiskyrstant bendrai sudainuota "Lietuva Tėvynė Musų".

Tai yra puikus vakarėlis pagerbimui musų didvyrio, kuris be laiko su mumis atsiskyrė ir paliko tik savo darbus ir raginimus visiems dirbti del lietuvystės, apšvietos, brolybės. Dažniau reikia tokių vakarėlių.

Kapsaitis.

NEW HAVEN, CONN.
Vieša padėka kunigėliui už "free advertisement".

ALT. Sandaros 10 kp. rupesniu 16 d. vasario buvo sulošta drama "Rytų Pilis", kuri, kaip dailės žvilgsniu, taip ir medžiagiškai pavyko kad geriaus nei negalima buvo tikėtis. Lošėjai buvo iš New Britain'o ir savo lošimu ir deklamacijomis p-lės Salavaičikiutės patenkino New Haveno publiką kuogeriausia. Apart lošimo bei deklamacijų, dar buvo ir koncertinė dalis kuri ir-gi buvo išpildyta per New Britano mėgėjus, po vadovyste p. Rakausko. P-nia Rakauskienė sudainavo tarp kitų dainelių "Kur Bakužė samanota". Publika plojo kiek tik galėjo, bet antru kartu neiššaukė, matyt dainininkė nuvargus buvo, nes tą pat dieną ir ta pati artist grupė davė tą patį programą ir Bridgeport, Conn.

Negalima nepaminėti ir to, kad vietinis klebonas V. Karkauskas pastaraisiais laikais nesugebia pamokslą bažnyčioje pasakytie nepažeminęs vienaip ar kitaip tų lietuvių, kurie nėra jo parapijonais. Vadina juos įvairiais vardais, mėgina savo klausytojams įkalbėti, buk tai jau ištikro pavojingi žmonės tie neparapijonai. Jis neužmiršo nei augščiaus minėtą perstatymą diskredituoti, bet kad perstatymas davė geras pasekmes, tai valdyba nutarė už neapmokamą apgarsinimą šitokio turinio laišką pasiųsti:

"Jo mylistai klebonui
Šv. Kazim. Parapijos,
V. Karkauskui,
New Haven, Conn.

Gerbiamas Tamsta: —

Mes Am. Liet. Tautinės Sandaros 10 kp. valdyba savo nepaprastame posėdyje peržiurėję įplaukas ir išlaidas nuo perstatymo "Rytų Pilis", atsibuvusio 16 d. vasario, š. m. atradome reikalingu padėkuoti tamstai už gerą išgarsinimą bažnyčioje viršminėto perstatymo. Nors atmintie nieko tokio negalėjome už ką butume verti tokios malonės nuo tamstos, vienok manome, kad jusų, kaipo klebono, mandagumas ir profesija reikalauja "didvyriškai atsižymėti". Ir kaip rodos, tai tas padarė gilų įspudį į klausytojus ir į musų surengtą perstatymą skaitlingi buriai atsilankė. Mes tikime (nors neprašome) kad tamsta ir ant toliaus panaudosite savo gabumus ir įtekmę linkui musų sriovės ir panašių parengimų. O tokis dalykas, suprantama, didžiai prisidės prie palaikymo "vienybės" tarpe lietuviškos visuomenės ir pakėlimo lietuvių tautos vardo.

Su tamstos užsitarnauta pagarba pasiliekame:

ALTS. 10 kp. valdyba:

M. J. Vokietaitis,
V. Alksninis,
J. Butkus,
J. Maseliunas.

P. S. Nuorašas pasiųsta kleb. Karkauskui. **Valdyba.**

HAVERHILL, MASS.
Šis-tas.

Lietuvių čion randasi apie aštuoni-devyni šimtai. Daugiausia vilniečių, nuo Valkininko. Dalis yra suvalkiečių dzukų ir apie pustuzinis kauniečių. Lietuviai turi savo salę ant River gatvės, kur atsibuna daug balių, koncertų ir visokios rųšies prakalbų. Daugiausia "bolševikų". Apačio je salės randasi lietuvių Gedimino Kliubas, kuris turi laisnius ir užlaiko svaiginančius gėrimus. Čion lietuviai praleidžia daug "smagių valandų", o kliubas iš to turi neblogą biznį.

Nelabai seniai čion susitvėrė choras vardu "Nemuno Choras", po vadovyste A. Grigoraičio.

Vėliaus susitvėrė "Laisvės" Choras" po vadovyste A. Jankausko iš Lawrence, Mass.

Abu chorai jau yra surengę po koncertą ir balius.

Vasario 15 d. Lawrenciečiai turėjo koncertą ir balių. Dainos nusisekė neblogiausia. Peino padarė apie šimtinę.

Vasario 22 d. "Nemuno Choras" turėjo koncertą ir balių. Čion dalyvavo net keturi bažnytiniai koreliai: Lawrenčiaus, Lowellio, Cambridge ir vietinis "Nemuno Choras". Tas buvo Jurgio Washingtono dienoje; žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė. Visi žingeidavo išgirst skambančių balsų, vienok tapo suvilti: Iš to didelio burio tai buvo tik apie keli giedoriai, kuriems galima but duoti kreditas kaipo giedoriams. Iš solisčių geriausia atsižymėjo p-lė D. Šaltiniutė, iš Worcester, Mass., p-lė J. Kuriutė iš Lawrence, Mass., p-lė M. Arlauskiutė ir A. Laukimas iš Haverhill, Mass.

Suvienytiems chorams geriausia pavyko "Tekėjo sauleiė" ir "Dunojaus vilnis", dainuojant vieniems vyrams.

Ištikrųjų, net gaila darosi žiurint į tas jaunas mergaites ir vyrus: daugelis iš jų atvažiavę iš tolimo kelio norėdami pasirodyti kaip pridera vienok atsistoję prieš publiką aplaiko sarmatą vien tik del to, kad neturi tam tinkamo vadovo, muzikos žinovo. O tam musų kunigai yra daug kalti, kad nepasistengia gauti geriaus apmokamų, išlavintų, tinkamesnių vargonininkų. Daugel kartų esiu matęs vargonininkus, kuriems reikėtų akmenis skaldyti, arba malkos kapoti, o ne vargonininkauti.

Laike koncerto pertraukų buvo sakoma nešvarus monologai, kas visą įspudį gadino.

Su kunigu išvažiavo $300.00.

1919 metams čion buvo atvažiavęs kunigas S. Kučas. Klebonavo prie šv. Jurgio parpijos, vienok negalėj išgyventi ir praeitą pavasarį 1918 metais apleido vietinę parapiją ir išsikraustė į Lowell, Mass. Biedni žmonės nupirkę bažnyčią paliko airiams, apart to dar ir šv. Kazim. Kareivių Draugystė tapo nuskriausta ant trijų šimtų doliarių. Draugystė buvo paskolinus parapijai 3 šimtus dolerių. Kunigui išvažiavus kartu ir ir tie pinigai išvažiavo. Dabar Draugystė užvedė bylą pajieškodama pinigų.

Biznieriai čionai yra daugiau siai lenkberniai, vieni lenkes yra vedę, kiti taip namuose kalba lenkiškai, mat "poniška," katalikiška.

Nelabai seniai porą "bolševikų" apdaužė kliubo vice-prezidentą, o vasario 21 d. vienas iš jų apdaužė porą kliubiečių; ot tai tau ir dora ir progresas.

Vas. 23 LMPS. kuuopa turėjo prakalbas. Kalbėjo p-lė Puišiutė iš Bostono. Kalbėjo apie moterų laisvę ir apšvietą. Kalbėtoja nušvietė daug dalykų, ragino žmones skaityti knygas. Puikus patarimas, bet pas mus yra tokių, kurie nė raidžių nepažįsta.

Neseniai Pribuvęs.

LOWELL, MASS.
Prakalbos.

Vas. 23 d. ALTS. 49 kp. surengė prakalbas inž. P. J. Žuriui, kuris aiškiai nurodė, del ko lietuviai buvo priversti apleisti savo tėvynę ir jieškoti vietos svetur. Bet dabar Lietuva jau nusimetė didžiuosius tyronus ir vysto savo pramonę, o ne vien iš žemdirbystės pragyvenimo tiki si. Inž. P. J. Žuris sakė, kad jei ne lietuviai, tat svetimtaučiai vystys pramonę musų tėvynėje. Jis apibriežė prakilnius Liet. Atst. B-vės ir Progress Shoe Mfg. Co. tikslus ir ragino prie šių įstaigų dėties. Parduota keli šėrai.

Kovo 3 d. šio miesto audikai išeis į streiką, p. Žuris taipgi patarė streikieriams laikyties vienybėje.

Musų mieste yra labai tamsių lietuvių, ypač biznierių tarpe: jie budami lietuviai varo biznį iš lietuvių, bet lenkais vadinasi. Apgailėtini tamsunėliai.

J. J. S.

LAWRENCE, MASS.
Streiko reikalai.

Streikas audiničiose nesibaigia, bet vis plečiasi ir gal greitoj ateityje kitų miestų darbininkai sustreikuos, pagelbėdami mums išlaimėti tą sunkią kovą. Visų tautų darbininkai laikosi labai puikiai, kurie yra prisidėję prie streiko. Visų tautų laikomuose susirinkimuose visuomet buna prisikimšę pilnos svetainės streikierių.

Ketvergo vakare vėl buvo užpuolusi policija streikierius ties kampu sodo, ant Jackson ir Common gatvių ir Cammon gatvėje pradėjo vėl nežmoniškai mušti žmones, tai žmonės pradėjo mesti bačkas su pelenais idant išgązdinti arklius ir tokiu budu pasiliuosuoti nuo sužvėrėjusių mušeikų.

Pėtnyčioje atsibuvo masspritingas ant italų žemės, ant kampo Chestnut ir Short gatvių. Tas didelis plotas žemės yra savastimi italų. Tokiu budu turėjome progą susirinkti ir apkalbėti savo reikalus, (nes miesto valdžia neduoda sode susirinkimų daryti). Angliškai kalbėjo vienas latvys, antras advokatas ir dar pora kitų. Visi kalbėtojai kalbėjo populiariškai ir padarė didelį entuziazmą į klausytojus. Puikiai pajuokdami už deportavimą ateivių, nurodydami, kad mums nebus blogiau niekur kitur. Paskiaus buvo užklausta susirinkusios minios, apie 10,000 streikierių, ar jie bijosi grįžti į savo tėvynę. Atsakymas, kad nebijo grįžt. Antras klausimas, —ar jųs norite grįžti į savo tėvynę. Su didžiausiu trenksmu, apie iš 10,000 žmonių, susiliejęs į vieną akordą atsakymas buvo: "Norim, su mielu noru, trokštam tos valandos". Lietuviškai kalbėjo drg. M. K. Bolys, jis savo užduotį atliko kuogeriausiai.

Presoso kom. narys
J. J. Kuršas.

LAWRENCE, MASS.
Streiko bėgis.

Beabejo girdėjote visa Amerikos lietuvių visuomenė, kad Lawrenco darbininkai 3 d. vasario š. m. išėjon ant streiko. Nors mėnuo laiko praėjo, bet galo nesimato, del to, kad kapitalistai, kurių dirbtuvės čia randasi nenori su streikieriais taikytis, bet varo didžiausią pravokaciją,

Vasario 20, 21 dd. darbininkai grįžo namon iš susirinkimo apie 5 v. v. Kuomet atėjo į Common sodą pasipylė raitų "kazokų" pulkas ir be pasigailėjimo mušdami darbininkus išvaikė į kelias dalis negana to, kad sumušė bet ir kalėjiman sukišo ir pinigiškai nubaudė, kurie jiems labai reikalingi, nes miestas netoli bankruto (sako, penki mil. dol. skolos). Gėda buvo teisybei pažiurėti į akis, kuomet streikierių advokatas Thomas G. Connelly, užklausė, delko jųs ramiai einančius darbininkus mušat ir areštuojat, tai jie per dienraštį atsakė, kad girdi streikieriai su tikslu ėjo pinigų atimti iš streiklaužių, etc. Piketavimai mazai daromi del to, kad žvėriškus pasielgimus vartoja policija, neklausdama, ar tu kaltas, ar ne.

Taipgi ir Romos katalikų kunigai prisideda prie streiklaužių, siųsdami savo ištikimus parapijonus į dirbtuves.

Kaip jau buvo pranešta, kad neturim "gerų vadovų", bet turim išrinkę centralinį streikierių komitetą iš visų tautų po 5 ypatas. Komitetas kožną rytą laiko posėdžius ir svarsto visą streiko bėgį. Visų tautų randasi apie 17. Kas-tauta turi savo atskirus susirinkimus. Bet jų yra vienodas reikalavimas: 48—54, ir už tą taip vadinami "geri" piliečiai mus vadina bolševikais, anarchistais, etc.

Visų streikierių solidariškumas stovi ant gerų pamatų išskyrus kelis streiklaužius kelis amerikonus ir Kanados francuzus.

Lietuviai lanko savo susirinkimus Tautiškos Bažnyčios Svetainėje. Taipgi 21 vas. kalbėjo p. J. Žiurinskas iš Norwood, Mass. 14 d. vas. kalbėjo vietinis naujos parapijos kun. Šleinis.

Kuomet išėjo į streiką tai tarpe darbininkų pasirodė daug biednų, kurie negalės ilgai streikuoti. Atsišaukėm į visų tautų S.V. darbininkus ir pradėjo plaukti aukos, aukos , kurios mums labai pageidaujamos del pailginimo kovos.

Daug lietuvių kolektorių išvažiavo į aplinkinius miestus iš kur matos, kad žmonės atjaučia streikieriams. Štai Worcester, Mass., per panelių M. Blazevičiutės ir M. Burbiutės pasidarbavimą tapo surinkta $52.96. Per p-liu M. Planduniukės ir ponios O. Vaikšnorienės pasidarbavimą Nashua, N. H. tapo surinkta $201.40. Taipgi girdėti kad ir kiti miestai gausiai aukauja ir siunčia mums, priduodami daug paramos ir energijos dėlei Lawrenčiaus streikierių.

Pastaromis dienomis turbut kitų miestų laikraščiai nepranešė nieko naujo iš streiko, bet visai kitaip čia yra dalykai. Štai 26 d. vas. prie Arlington Mills, 5 v. vak. buvo streikierių susisirėmimas su policija. Streikierių vadovas p. A. G. Maste ir C. Long (amerikonai) tapo policistų baisiai sumušti. Negana to, kur buvo reikalas nuvežti į ligonbutį, bet tapo suareštuoti, tik tada paleido, kuomet užstatė po $200.00 kaucijos.

26 vas. buvo pakviestas vietinis p. Z. Jankauskas, kuris plačiai nušvietė streiko reikalus ir ragino žmones laikytis, o streikas bus laimėtas.

Turime pranešti, kad musų draugas P. Tamašauskas išvažiavo. Jo vietoj meldžiam rašyti **Central Committee, 166 Maple st, Lawrence, Mass,** arba:

Kasieriui **Emile Lameire** tuo pačiu adresu.

Presos komisija:
Pr. Biliunas.
K. Gradenskis,

NORWOOD'O LIETUVIŲ ATYDAI.

Kuomet pastaruoju laiku teko gauti žinių, buk tulas p. Milleris šmeižia ir misreprezentuoja L. A. B-vę ir Progress Shoe Mnfg. Co. buk šios organizacijos yra be papėdžių, buk jos atstovas P. J. Žuris neištikimas ir t. t., tad šiuomi meldžiu kad tie, kuriems tokios paskalos buvo garsinamos, ir tokios žemos rųšies melagystės sėjamos, —meldžiu su manim susirašyti, nes man yra pageidaujama liudininkai. Liudininkams nebus jokių nemalonumų ir tuom pat laiku jie pasidarbuos Tėvynei ir jos žmonių gerui, nurodydami faktus apie tokius šmeižikus.

L. A. B-vė ir Progress Shoe Mnfg. Co. yra legliškos, inkorporuotos ir apsaugotos organizacijos. Kuomet žmonės žemų norų pradeda sėti melagystes, tad šiuomi tai rųšiai šmeižikų prane garsina buk yra dirbti lietuvių tuos užmetimus, o kitaip busime priversti patraukti teisman už

gadinimą musų vardo ir už melagingus perstatymus musų organizacijų.

Vardan L. A. B-vės ir Progress Shoe Mnfg. Co.,
Inž. P. J. Žuris.

Prgress Shoe Mnfg. Co.

Šiuomi praneša, kad už 2 savaičių turės pagamintus avalų sampelius parodymui ir priims orderius.

Pastaru laiku gauta žinia, kad vienas biznierius parduodadamas žydų dirbtus avalus ir garsina bus yra dirbti lietuvių dirbtuvėje.

Musų visi avalai bus su Progress Shoe Mnfg. Co. štampa. Ant kurių avalų nėra tos štampos, jie nėra musų.

Progress Shoe Mnfg. Co.

(Released By the Committee on Internal Revenue Washington)

KAS TURI PRANEŠTI APIE SAVO INEIGAS.

Kas pagal Suv. Valstijų įstatymus turi pranešti valdziai apie savo ineigas?

Į tą klausimą atsako pranešimas, kuri tik dabar gavo "Sandaros" redaktorius is Internal Revenue Komisijonieriaus, Washingtone, kuriam yra pavesta surinkti valdžios taksus po visą šią šalį.

Kiekvienas Suv. Valstijų gyventojas, nezlurint ar jis pilietis ar ateivys, ineina į Taksų nuo Ineigų įstatymų aplerubę, jei jo ar jos ineigos per 1918 m. buvo tokios, kurios turi buti valdziai pranešamos.

Kitaip sakant, kiekvienas asmuo, kuris yra nevedęs ir turejo $1000 ardaugiau ineigų, ir kiekvienas vedęs asmuo, turejęs ineigų (suimant kruvon ineigas vyro, moters ir nepilnamecių vaikų) $2000 ar daugiau turi eiti ir paduoti raštu deklaraciją iš visų savo ineigų.

Tie valdžiai pranešimai turi buti parašyti ant tam reikalui pagamintų poperų, kurios gaunamos iš Internal Revenue kolektorių, arba, jų atstovų, kurie yra pastatyti įvairiose patogiose vietose po Suv. Valstijas. Asmuo, kurio ineigos nebuvo didesnės kai $5000 turi parašyti savo raportą ant formos1040 A., ir sekti visus paaiškinimus ant tos formos atspausdintus.

Visi pranešimai, apsimantįs 1918 m. ineigas, turi buti induotais Internal Revenue kolektoriams arba jų atstovams nevėliau kai subatoje, kovo 15d. 1919 m. Toji yra paskutinė diena, kurią įstatymai leidžia atlikti tą priedermę.

Kiekviena bendrovė turi pranešti savo ineigas ir išlaidas per 1918 m., paduodant vardą ir adresą kiekvieno nario, taip-pat jam prigulinčią dalį pelno ar nuo stolių, per visus metus.

Kiekvienas asmuo ar firma, kuri išmokėjo algos, randos, palukanų ir p. per 1918 m. nemažiau kai $1000 vienam asmeniui turi inteikti atskirą pranešimą tiesiai Internal Revenue Komisijonieriui, Washington, D. C., paduodant varadą, adresą ir kiek išmokėta kiekvienam samdininkui, savininkui, ar kam kitam, kuriam išmokėta nemažiau kai $1,000.

Formos įvairiems pranešimams gaunamos pas Internal Revenue kolektorius. Jų adresą turi krasoje ir bankose.

Kas Prisius

man 3 dolerius, tas gaus per metus laikraštį "Sandarą", "Tėvynę" arba "Keleivį" ir dovanų gražiausias sagutes rankovėms **"Gold fild"** vertės 4 dolerų. Mano štoro adresas: P. Bartkevičia,
877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Gydo chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
11 PARKMENTER st.
BOSTON, MASS.
Tel. Richmond 668
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Kitas ofisas, 490 Blue Hill ave., Roxbury, Mass.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 9 iki 10:30 vak.

DR. J. MARCUS

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
Lietuvis dentistas.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12:30 dieną,
nuo 1:30 iki 6 p. pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
4 25 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 27.

Kelnės del pasipuošimo arba darbo devėjimui. Vilnonės siaurių drižų, gvarantuotos 2 metams. Vertė $5.00. Neužsiganėdinus jum grąžinsime pinigus. Kaina tik $1.85. Parduodam tik 1 porą kostumieriui.

Dykai. Auksuotą spilką su pirmu užsakymu. Tik kelius šimtus turim, tad greitai atsišaukit.

Pelnas. Galit užsidirbti pinigų užsakant savo draugams ir giminėms Jaunas Grant Case uždirbo $27. pirmą savaitę ir virš $500. per metą. Štai knyga dykai apie siuvimą materiolo sampelių ir tt. Prisiųskit mums savo vardą ir adresą šiandien.

Chicago Tailors Association,
Dept. J 508.

ADMINISTRACIJA NAUJOS VALDYBOS LIETUVIŲ UKĖSŲ DRAUGIJOS SO. BOSTONE.

M. Venis — pirmininkas 28a Story st., So. Boston.
S. Grubliauskas — vice pirm. So. Boston, Mass.
M. Versiackas — prot. raštininkas, Gold st., So. Boston. 105 Silver st. So. Boston.
A. Latvinskas — fin. raštininkas, 252 Bowen st, So Boston.
A. Komičius — iždininkas, 288 E st., So. Boston.
V. Jurgelaitis. — maršalka,
Lietuvių Salėje,
So. Boston, Mass.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir praša-lina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

J. P. Tuinila

50,000 naujų didelių katalogų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siunčiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalogas Jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą, nes tai vienintėlis tos rųšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duodam ant išmokesčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užmokam nuošimtį iki ratos.

J. P. Tuinila
822 WashingtonSt., Boston, Mass

Farmos, Farmos!

Ar nori geresnio gyvenimo, pirkie farmą, ant savęs neturėsi boso. Palik miesto biznius, mesk fabrikų darbus. Atvažiuok į Didžiausią Amerikoje Lietuvių Farmerių Koloniją, kur mes apgyvendinome su 438 Lietuviais farmeriais, kurie turi 3 Ukiškas Draugystes: 2 yra laisvos ir viena katalikiška, kuri turi lietuvį kunigą ir lietuviškas kapines. Musų ta Nauja Lietuva yra puikiausioj ir parankiausioj vietoj Lietuviams apsigyventi ant farmų Amerikoje, netoli nuo Chicagos, Detroito ir Grand Rapids'o, palei Michigan ežerą, tarpe Turgaunų miestų Scottville, Michigan ir Ludington, su laivų prieplauka, kuriuose yra produktų fabrikai ir druskos mainos yra ir uždarbių. Laukai gražųs, lygųs su daug upelių ir žuvingu ežeru. Keliai žviravoti puikiomis farmomis apgyventa. Žemė molis su juodžemiu, arba molis su smelžemiu. Derlingiausia del visokių javų, sodnų, daržovių, pievų ir gyvuliams ganyklų. Mes turime toje puikioje Lietuviškoje kolonijoje daug farmų del pardavimo nebrangiai, mažų ir didelių, su budinkais, sodnais su apsėtais laukais: kviečiais, rugiais, su gyvuliais, mašinomis. Turime gerų pigių, neišdirbtų laukų ant pardavimo nuo $8. už akerį ligi $18. už akerį. Mes vienintėlė Amerikoje lietuvių pardavija farmų, kurie parduodame ant lengviausių išmokėjimų arklius, karves, mašinas, Padarin e, sėklas, ir farmas. Farmas galite įgyti ir mažai turint pinigų, geras farmas ir tarpe Lietuvių, kur jums ir šeimynai bus linksma gyventi. Norint platesnių žinių prisiųsk už 6 c. stampų, o gausi Kolonijos žemlapį ir Farmų Katalogą. Atvažiuok tuojaus, kuris pirks tam gelžkelio kaštus sugrąžinsime. **Dovanas duosime pinigais** $25.00 kožnam vienam, kuris tik atsiųs Kostumierį arba atsivež su sa savim pirkti farmų ir pirks, tuoj žadėtą sumą — $25. — išmokėsime. Tikras Kolonijos adresas:

A. Kiedis and Co.
Peoples State Bank Building, Scottville, Michigan.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the
UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.

Stampas kas mėnesis pakįla vienu centu brangiau.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $4.12 c. tai 1923 m. gausite $5.00.

Jeigu dabar nusipirkite stampų už $82.40, tai 1923 m. gausite $100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visuose bankuose ir pačtose (post office). Nueikite į pačtą ar banką ir klauskite pirkti

War Savings Stamps

Biznieriai, Garsinkites "Sandaroje"

(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).

GELBĖKITE NUKENTĖJUSIA LIETUVA

Kiekvienos šalies gyventojai priverstinai moka mokestis savo šalies palaikymui ir jos reikalų aprupinimui.

Kiekvienas lietuvis privalo mokėti mokestis Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai, jai laisvės išgavimui ir jos žmonių aprupinimui.

Reikalaukite paaiškinimų ir siųskite pinigus šiuo adresu:

Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.
320 FIFTH AVENUE, -:- NEW YORK, N. Y.

Savaitraštis "Dirva"

pradeda eiti nuo vasario 21 dienos ir po tam eis reguliariškai kas savaitė. Formatas pasilieka kaip buvo ir bus posenovei 8-ių puslapių, 12 point raidėmis, tai yra didesnėmis, kaip pirma buvo, aiškesniam skaitymui ir supratimui musų skaitytojams. Kolei kas pasilieka po senu antrašu, o apie persikraustymą skaitytojams bus pranešta.

Kaina metams —$2.. Pusei— $1. Pažiurėjimui num. dovanai.

"DIRVA"
2004 St. Clair av. Cleveland, O.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI

Vienatinis Lenkiškas
DANTŲ DAKTARAS.
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. Richmond 2957-M.

Dr. David W. Rosen

Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.

321 Hanover st.,
Boston, Mass.

Labai Puikus RESTORANAS!

Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.

J. Mathus.
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.

399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Konservatorija

Lietuvių Muzikos Konservatorija, **769 Broadway,** So. Boston, Mass., užkviečia visus, kas nori pramokti dainavimo, piano, smuikos, teorijos muzikos ar šiaip susipažinimo su gaidomis ir t. p.

Už 10 lekcijų — viena ar daugiau savaitėje — nuo 8 dol. augštyn.

Mikas Petrauskas, Direkt.
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Dr. George P. Ross

DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo.
Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.

Užlaikau geriausius barberius, pridaboju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.

Turiu švarią pirmos klesos pirtį ir galima išsimaudyti.

224 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

VIENINTĖLIS LAWRENCE

Kriaučius

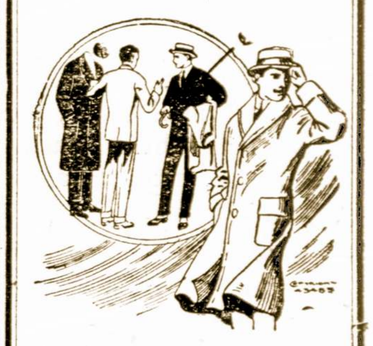

kuris pabaigęs Rutes sistemos kirpimo mokyklą. Labai gražiai daro drabužus vyrams ir moterims iš gerų audeklų ir pigesne kaina negu kitur. Taigi reikale užeikite ir persitikrinkite o visuomet busit užganėdinti. Kreipkitės šiuo antrašu:

P. VALIULIS,
42½ Haverhill st.,
Lawrence, Mass.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Vietos žinios.

"Įkurtuvių vakarėlis" A. L. T. S. 7 kp. svetainėj atsibuvo kovo 2 d. vakare. Dalyvavo apie 100 jaunuomenės. Buvo lietuviškų žaislų, prakalbėlių, užkandžių. Entuziastiškai nutarta kaip galint greičiau įsigyti pianą, knygų, įsisteigt mokyklą. Dauguma jaunimo išsireiškė, kad be tokios draugijos kulturiškam žmogui tiesiog negalima apsieiti.

Dabar ALTS. 7 kp. kambariuose (409 W. Broadway, salė 15) galima gauti pasiskaitymui visi lietuvių laikraščiai, kaip Amerikos taip Europos. Taipgi knygų visokių greit bus supirkta.

Kad lavinties, draugiškai ir linksmai praleisti laiką veikiantis jaunimas taria kartą į savaitę surengti draugišką vakarėlį, rinkti s vakarais ir eiti prie tyros lietuvių kalbos, pasaulinės politikos ir įvairių moksio šakų pažinimo.

Kadangi ši ALTS. kuopa pradėjo prakilnų veikimą ir kadangi joje yra vertų pagarbos ir veiklių jaunų vyrų, tat ir kuopos narių skaičius auga pastebėtinai. Pereitoje savaitėje prisirašė šie nariai: D. Rupšis, J. Runskis, J. Gustaitis, A. Ramavičius, L. Lasdauskas, A. Pigaga, K. Kalauskas, J. Kazukonis, A. Jankas, J. Gavėnas, K. Šidlauskas, A. Lenčauskas, A. Stanas, p-lė A. Kalinauskaitė, p-lė M. Geniotaitė, p-lė Z. Marmakiutė, p-lė V. Kandrašiutė, p-lė A. Bruzguliutė.

(Užpereitoje savaitėje prisirašiusių narių skaičiuje yra p. J. Tribuliauskas, kuris klaidingai buvo paskelbtas kaipo Tritulauskas).

Didėjant narių skaičiui daugiau darbų bus galima nuveikti, ir kas priklauso prie Sandaros, tas neatsilieka nuo tvėrimo naujos galybės Lietuvos pakėlimui.

Sekantys kuopos susirinkimas bus ALTS. 7 kp. kambariuose nedėlioje, kovo 9 d. 1:30 v. p. p. Visi nariai ateikite ir atsiveskite draugių ir draugų prisirašymui.

A. Čiužas, ALTS. kp. pirm. iš Lewiston, Me. lankėsi "Sandaros" red. ir pridavė šių lietuvių aukas del **Liet. Neprigulmybės Fondo:**

Ona Poškienė $10.00, K. Mainoris $5.00, A. Daunis, M. Pausienė, I. Vaitkus po $1.00. Smulkių $3.14. Pinigais $26.14.

Stampomis aukavo: Liudvikas Baniulis $17.50, J. Markauskas $10.00, M. Daunienė $5.00, Ona Daunaitė $5.00. Be vardų $8.00. Stampomis $45.50. Viso labo $71.-64 c.

Jonas Šaukanis iš Newbury Port, Mass. lankėsi "Sandaroje" ir paaukavo $5.00 Liet. Nepr. Fondui.

LDLD. 2 kp. prakalbos bus kovo 9 d. 7:30 v. v. Lietuvių svetainėje.

Breškovskos prakalbos.

Vas. 25, Bostono Tremont Temple įvyko rusų revoliucijos "močiutės" Breškovskos prakalbos. Viršuje buvo rusų (daugiausia Rusijos žydų) publika, o apačioje patys storiausi Bostono amerikonai - turtuoliai, kuriems rengėjai bilietus išsiuntinėjo išanksto. Apie Rusiją kalbėjo keli anglai kalbėtojai, kurių tapre geriausia pasižymėjo Breškovskos draugė p-lė Blackwell, Nauj. Angl. sufragisčių pirmininkė, žymi Amerikos poetė ir rašytoja. Kita amerikonė papasakojo Breškovskos biografiją ir klausė "kas paaukaus po $100. Rusijos badaujančių kudikių gelbėjimui ir jų mokinimui". Keli žmonės ten pat paaukavo po šimtinę, keli po $50.00, keliolika po $25.-00, kelesdešimt po $10.00, o smulkiais tapo suaukauta apie $8000.00. Pinigai eis per tam tikrą Breškovskos sutvertą komitetą, kurio centras yra New Yorke. Per tą komitetą Amerika gelbės Rusijos kudikius.

Breškovska ant scenos užėjo ilgu juodu žiponu apsivilkusi, gėlių bukietą rankose laikydama, balta skepetaite apsiklėsčiusi. Ji 75 metų amžiaus senelė, bet vikri, pilna gyvumo. Ji kalbėjo visai trumpai: nieko nesakė apie Rusiją. nekalbėjo apie praleistus laikus Sibire, tik pasakojo apie savo linksmesnes valandas. Linksmiausia jai esą buvo vakar (vas. 24) kuomet sutikusi pargrįžusį iš Francijos prezidentą Wilsoną. Apie prezidentą ir Ameriką daugiausia ir kalbėjo. Breškovskaja kalbėjo angliškai, kaip ir kiti kalbėtojai. Publika ją išklausė ramiai, gi popui kalbėti kliudė kosėjimu.

Kuomet Breškovska pabaigė, iš galiorkos pasigirdo balsas: "A po russki nemože te"? (ar rusiškai negalite). Pirmininkas pasakė, jei kas nori klausti, lai ateina ant pagrindų. Greitai šale Breškovskos atsistojo jauna židaukaitė ir išmetinėjo Breškovskai, kad ji gyvenanti Capley Plaza, kad draugaujanti su darbininkų išnaudotojais, kad savo veikimu prisidedanti prie Rus. kontrrevoliucijos, kad bolševikai nėra žiauruys, nes jie Breškovską pripažino kontr-revoliucijoniere, bet ją gyvą paliko. Ta mergina tik 1917 m. atvykusi iš Lietuvos, ji kalbėdama rusiškai Breškovskai patarė trauktis nuo amerikonų turčių, o eit su darbininkais, kurie ją nori išgirsti: "Jums vieta ne Copley Plaza bet darbininkų tarpe, — Jus nori išgirsti Lawrenco streikieriai" — užbaigė mergina.

Breškovska taipgi rusų kalboje atsakė, pažymėdama, kad ta mergina perjauna spręst apie Breškovskos veikimą, kurį visą amžių dirbantį del rusų liaudies; nuo caro išsisukusi ir bolševikams nepasiduosianti, o bolševikai blogi ir delto, kad ne kulturiškai elgiasi su inteligentija, talkon pasiėmę kiniečius, latvius ir kitokius svetimtaučius. Ant galo Breškovska piktai nusispjovė ir nuėjo nuo pagrindų. Breškovską apstojo burys moterų. Tula žymi amerikonė apkabino Breškovskos ranką, bučiavo ir verkė iš džiaugsmo, kad sutiko Rusijos revoliucijos motiną ir del to, kad tokiose iškilmingose prakalbose jai padaryta nemalonus užmetimai.

— **K. N. N.**

Lietuvis karžygis.

"Sandaros" redakcijoje lankėsi korporalas Hallis Pocius iš Burlington, Mass., kuris kariaudamas Francijoje vienų-vienas paėmė nelaisvėn 17 vokiečių ir du kulkasvaidžiu. Pocius yra tik 18 metų amžiaus. Jis tik-ką sugrįžo iš Francijos; tarnavo Co. F. 101 regiment.

Priduotos mums iškarpos iš angliškų laikraščių rodo, kad p. Pocius visur pasižymėjo nepaprastu gabumu ir gavo kariškas dovanas. Pocius du kartus buvo sužeistas. Jis pasidavė į Amerikos armiją budamas 17 m. amž.

Ties St. Michiel Pociaus regimentas kartą buvo keblame padėjime. Lieut. pasitarė su Pocium, kuris perlindo per krumus ir paleidęs kulkasvaidį darban prisakė vokiečių sargybai iškelti rankas į viršų. Tris vokiečius jis ten nušovė, o 17 gyvų atvarė į amerikonų stovyklą.

"Gabijos" susirinkimas pėtnyčios kovo 7 d., 7:30 v. v. Lietuvių Svet. Merginų choro repeticijos bus seredoje, kovo 5 d.; viso choro —ketverge, kovo 6 d.

S. Jokubauskas, pirm.

Jubilėjus!

"Gabija' apvaikščioja savo 5-ių metų sukaktuvių jubilėjų: rengiasi prie milžiniško vakaro, kuriame bus suvaidinta I-as aktas iš "Fausto" operos ir M. Petrausko melodramą "Birutė". Tas viskas atsibus Subatoje, 22 d. kovo, 1919 m., **Dudley Opera House salėje,** (113 Dudley st. Bostone.) Prasidės 7:30 v. v. Gaukite išanksto tikietus, nes sėdynės numeriuotos. Galite gauti: "Sandaroje", "Keleivyje" ir pas visus gabijiečius. Taipgi C. Jurgeliuno krautuvėje, K. Šidlausko aptiekoje ir kitur. Nepamirškite!

Fėrai.

Liet. Labdarystės Dr-ja rengia iškilmingiausius fėrus - kermošių, kurie prasidės nuo 7 val. vakare 15 kovo ir tęsis per visą savaitę. Fėrai bus Lietuvių Labdarystės didžiojoj salėj. Dalyvauja apie 14 įvairių organizacijų. Yra trįs puikios dovanos ir kurie daugiausiai padarys biznio tie jas gaus. Laike fėrų bus dainų. Yra pakviesti So. Bostono chorai. Sakys prakalbas advokatas F. J. Bagočius ir Kastantas Norkus, "Sandaros" red.

Kas turite įvairius daiktus malonėkite paaukauti Labdarystės draugijai. Dovanas galima palikti pas užveizdą. Dalyvaukite visi kas gyvas.

Labdarystės Dr-jos mėnesinis susirinkimas bus seredoj, kovo 5 d. 7 val. vakare. Yra daug svarbių dalykų apsvarstymui. **M. M. Plepys.**

Koncertas ir prakalbos L. T. K. Bažnyčios atsibuvo 2 d. kovo. Kalbėjo kun. S. Geniotis, bankierius J. Kavaliauskas ir p. J. Acus. Publika buvo patenkinta.

Koncerto dalį išpildė p-lė J. Malijonis, kuri, atsižymėjo šokiais ir kita p-lė iš Dorchesterio skambino pijanu. Bank. Kavaliausko sunus griežė smuika. Buvo ir daugiau numerių.

Lawrenco streikieriams suaukauta $11.00 suviršum.

Vas. 28 d. ten pat įvyko žaislų vakaras, kur per Lawrenco streikierių atstovus p. Kuršą ir I. Čuladą streiko reikalams aukavo: Po $1.00: L. Latvėnas, F. Palubeckas, kun. S. Geniotis. Po 50c.: Jonas Kavaliauskas, K. Latvinskas. Smulkių $5.90. Viso $10.90. Taigi per abu kartu streikieriams surinkta virš $20.00. —**Skait.**

PRANEŠIMAS.

Kada eini pro šalį nepamiršk pažiurėti į mano langą. Kožną savaitę nekuriе tavorai parsiduos labai pigiai.

Šią savaitę matrasai:

Šilko p[illegible] kų vertės $25. už 18.
Baltos vatos vertės 18. už 12.
Viršai vatos vertės 9 už 6.

C. P. YURGELUN,
377 **Broadway,**
So. Boston, Mass.

P. BARTKEVIČIA

Parduoda ruskus rublius labai pigiai. Jo štoro adresas:

P. Bartkevičia,
877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

Merginoms ir Vaikinams.

Naujų dainų ant 4 balsų ir 8 lekcijos notų išsimokinimas be mokytojo ant visokių instrumentų arba dainavimo knyga $1.50, parduodu už $1. Dar galima gauti pas **G. A. Baronas,** Box 501, McKees Rocks, Pa. (11)

DAKTARAS

A. F. CHRISTIAN

401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryte. Nuo 2 iki 5 po pietų, nuo 7 iki 9 vakare.

(Šventadieniais ir nedėliomis tos pačios valandos).

401 Marlborough St.
(Netoli Maassachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

"Užburtas Kunigaikštis"

RENGIA L. M. P. S. 49 KP.

Muzikališkas veikalas bus statomas

Subatoje, 15 d. Kovo, 1919 m.

Lietuviu Salej,

26 Lincoln Street, Brighton, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Programą išpildys "Gabijos" artistai ir choras vadovaujant komp. M. Petrauskui. (11)

"FARMAZONAI"

Didelė, juokinga ir pamokinanti trijų aktų komedija
Stato scenoje LSS. 60 kp.

Subatoj, 8 Kovo-March,, 1919

LIETUVIU SVETIANEJ,

Kamp E ir Silver sts., So. Boston.

Durys atsidarys nuo 6:30 vakare, Lošimas prasid. 7:45 v.

Šio veikalo perstatymui yra pakviesti gabiausi L. S. S. 71 kuopos aktoriai iš Cambridge, Mass. Taigi visi yra kviečiami atsilankyti. Komedija labai juokinga. Visas pelnas skiriamas LSS. Apsigynimo Fondan.

Po perstatymui bus šokiai prie geros orchestros.

Visus kviečia atsilankyti LSS. 60 kp. **Komitetas.**

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

"TĖVYNE" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI $1.00—

Užrašykite ją savo draugems ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.

Užsakymus ir piningus reikia siųsti sekančiu adresu:

A. B. STRIMAITIS,
807 West 30th Street, New York City.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mainieriai, mechanikai, audėjai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbanti viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER

Jau suviršum penkios dešimtys metu kaip šita piuki gyduole yra vartuojama su geriausioms pasekmems, išgydymui rumatizmo, skausmu krutineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, strenu diegimą, šalčio ir kosulio.

Neapsigauk pirkdamas pigius vaistus didelese bonkose. Reikalauk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaisbaženklis ant baksiuko. 35 centai ir 65 centai už bonkutę. Gaunamos visose aptiekose, ar tiesiog is labortorijos.

F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

Biznieriai, Garsinkites "Sandaroje"